

Razširitev proizvodnje v TO Mojstrana

TO Mojstrana je v letošnjem letu napravila velik in kvaliteten korak naprej. Sanacijski program, ki ga je začela izvajati v drugi polovici lanskega leta, je že v pol leta spremenil negativni obračun v pozitivnega.

Letošnji plan in letošnja dosejanja planskih pokazateljev samo potrjujejo, da se je sanacija podaljšala tudi v leto 1978, ker je le-to trenutno edina rešitev, ki se je delavci, ki združujejo svoje delo v TO Mojstrana, lahko oprimejo. Povečanje proizvodnje v letošnjem letu glede na predsanacijsko obdobje je 40 do 50 %. To povečanje je bilo po eni strani močno z boljšim dogovarjanjem in disciplino pri nabavi osnovnega materiala iz TO Rečica; večina povečanja pa gre na račun večje intenzivnosti vseh zaposlenih.

Vendar kljub dokaj ugodni sliki je lahko vsakomur jasno in tudi praksa to potrjuje, da sanacije ne bo možno izpeljati samo na račun dvigovanja prodajnih cen in telesnega napora oziroma dvigovanja normativov. Sanacija mora začeti pri bistvu, to je pri izkoriščanju osnovnih surovin in produktivnosti. Da se to doseže,

je potrebno napraviti korenite spremembe v tehnologiji in organizaciji, kar pa je povezano z investicijskimi vlaganji v osnovna in obratna sredstva, istočasno pa je potrebno izobraževati tudi kadre, ki bodo sposobni to organizirati, voditi in kontrolirati.

Prve težave so bile pri izbiri programa in dilemi ali sploh vhodna in garažna vrata v Mojstrani delati ali ne. Trezna presoja je pokazala, da so lahko interesantna in da so za LIP kot podjetje potrebna za kompletacijo programa ter da trenutno

še razširitve. Ta lokacija je v neposredni bližini južno od sedanje situacije in omogoča tudi kasnejše razširitve. S tem je doseženo dvoje: ves čas gradnje bo proizvodnja v starih prostorih lahko tekla normalno in nemoteno, poleg tega pa je tehnologijo možno projektirati v najboljše varianti.

Tehnologija je projektirana tako, da tvori zaključeni krog predelave od surovca do končnega izdelka brez odvisnosti do polproizvodov ter z maksimalnim izkoriščanjem.

Poleg tega je team pri tem vodila tudi bližnja rekonstrukcija magistralne ceste, ki za razširitev drži v rezervatu 50 m pas. V tem pasu pa je polovica sedanjih objektov, ki bodo pri rekonstrukciji ceste bodisi porušeni ali pa v funkciji tako okrnjeni, da bi to pomenilo konec dejavnosti v celji TO Mojstrana.

Ekonomika projekta še ni do konca izdelana, vendar prvi izračuni kažejo visoko ekonomičnost, rentabilnost kot tudi znatno povečanje produktivnosti.

Proizvodnja bi se povečala za 170 %, dočim bi se zaposlenost povečala le za 70 %. S tako zaposlenostjo bi se doseglo tudi optimalno razmerje med posrednimi in neposrednimi, ki je že sedaj

v primerjavi z ostalimi TO ugodno, po rekonstrukciji pa bi bilo še boljše.

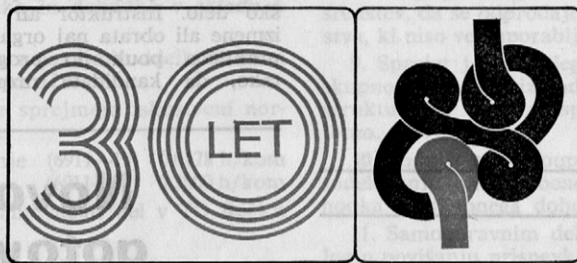
Investicija seveda ne bo poceni. Zanj samo TO nima svojih sredstev, potrebno bo zavestno združevanje sredstev vseh TO kot tudi bančnih kreditov. Čeprav imajo vse TO velike potrebe po investicijskih vlaganjih, bo potrebno z razumom nekatere projekte zadržati kot manj nujne in dati prednost vlaganju v Mojstrana.

V sedanjih pogojih ni več mogoče delati. Potrebe na tržišču so ogromne in zaradi tega izgubljamo tako trg kot kupce. Utesnjenost delovnih mest je preseгла vsako razumno mero, na kar smo bili že mnogokrat opozorjeni. Stroji so izrabljeni in običajno pobrani kot nerabni iz ostalih TO razen redkih izjem.

Vsako odlašanje pomeni izgubiti milijone in milijone dohodka, ki bi se lahko oplajal tudi v drugih TO v novo vrednost, istočasno pa bi vsako odlašanje še otežilo odločitve, podražilo investicijo ter zmanjšalo ekonomičnost.

Ce bodo samoupravni organi, ki bodo razpravljali o investiciji, skrbno pregledali vse argumente in ekonomiko projekta, potem odločitev ne bo težka, kljub pomanjkanju sredstev. Vsem mora biti jasno, da samo z usklajenim razvojem vseh TO lahko vsi skupaj napredujemo hitreje.

Miro Kelbl

Zaradi tega je bil imenovan team za pripravo programa razširitve proizvodnje vhodnih in garažnih vrat. Team ni imel in nima lahkega dela. Pojavilo se je veliko težav, na katere v začetku ni nihče računal. Prav zaradi tega je delo teklo sorazmerno počasi, vendar je bilo prav zaradi tega opravljeno temeljito.

nimamo artikla, ki bi ga lahko vključili namesto vrat. Konstrukcijsko bodo vrata zelo bogata v izbiri in možnostih izdelave, tako da bomo lahko zadovoljili širši krog kupcev, po drugi strani pa lažje prenesli dvig cen pri različnih izdelavnih programih.

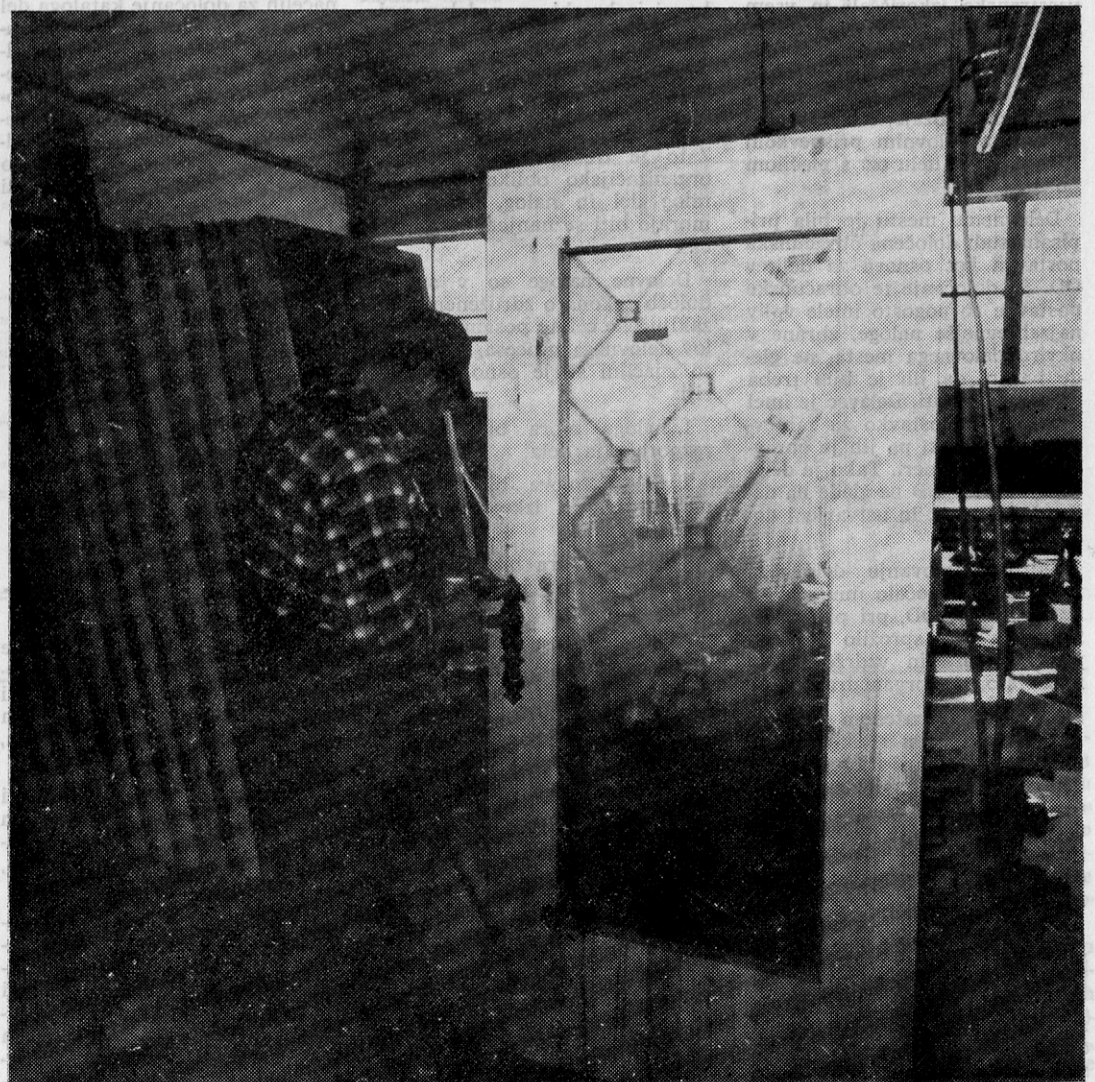
Druga težava je bila pri izbiri lokacije. Sedanje zgradbe so utesnjene med cesto Jesenice—Rateče, lokalno cesto v Mojstrano ter stanovanjske hiše. Potrebno je bilo poiskati novo lokacijo ki bo omogočala tudi kasnej-

Referendum za sprejem samoupravnih aktov

Po izdelanem programu bomo v mesecu oktobru (predvidoma 6. oktobra) sprejemali na referendumu v vseh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb naslednje samoupravne akte:

1. Statut delovne organizacije
2. Samoupravni sporazum o enotnih osnovah in načelih za določanje kataloga del in nalog
3. Samoupravni sporazum o enotni metodologiji vrednotenja zahtevnosti dela
4. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka in razdelitvi sredstev za osebne dohodke v lesni industriji in lesnopredelovalni obrti v SRS
5. Spremembe samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela GLC Bled
6. Spremembo samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka in razdelitvi sredstev za osebne dohodke v DO
7. Spremembe pravilnikov o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter delitvi sredstev za OD v TO in DSSS.

Vsi navedeni samoupravni akti in spremembe, ki se bodo sprejemale, so bili odosno so še v javni obravnavi, ki bo zaključena 17. tega meseca.

Montaža okovja na vhodna vrata

	% proizvodnosti	% produktivnosti	% kritje dej.	% kritje pl.	% izračun	% izračun + degracija	% +izračun + konstanta	% za izplačilo	% po 23. čl.
Boh. Bistrica	79,80	100,79	84,31	63,86	91,88	—	104,88	104,88	—
Rečica	112,63	111,37	116,17	136,00	116,16	115,70	120,70	120,70	10,90
Mojstrana	99,93	103,56	117,74	104,14	104,14	—	109,14	109,14	13,90
Podnart	97,18	89,69	127,20	120,56	102,19	—	107,19	107,19	5,30
DSSS	102,57	106,29	109,74	99,98	104,75	—	113,75	113,75	10,80
Trgovina									
Rečica	116,42	—	—	—	116,42	115,85	120,85	120,85	6,20
Zagreb	127,57	—	—	—	127,57	122,03	127,03	127,03	6,20
M. Sobota	116,33	—	—	—	116,33	115,80	120,80	120,80	6,20
Vodstvo trg.	119,03	—	—	—	119,03	117,42	122,42	122,42	6,20

Bled, dne 6. IX. 1978

Stimulacija OD za mesec avgust 1978

Stroškovno mesto	Work factor			
	%	%	% jan.-avg.	% avgust
plošče	115,71	117,66	120,55	120,97
pohištvo	118,86	105,05	114,54	121,29
žaga	116,80	112,96		
ISO-SPAN	119,92	114,78		
kovinska	122,70	118,00		
sklad. izdelkov	115,94	122,46		
TO Boh. Bistrica	116,56	116,70		
sobna vrata	116,70	121,69		
žaga	109,19	112,80		
TO Rečica	114,41	119,09		
vhodna in gar. vrata	114,36	119,84		
TO Mojstrana	114,36	119,84		
grupa usl. žaganja	157,16	143,58		
žaga	104,79	111,13		
predelava	116,95	116,63		
TO Podnart	113,24	114,95		
OZD LIP	115,05	117,60		

Bled, dne 6. 9. 1978

Katalog del in nalog

Zakon o združenem delu med ostalim omenja vprašanje sklenitve delovnega razmerja ali zahtev dela, ne omenja pa več pojma delovno mesto, temveč govori o delu in nalogah.

Pojem delovno mesto je organizacijski pojav, ki združuje posamezne elemente dela, to je naloge in opravila, kot sestavine delovnega procesa, ki jih je edino mogoče izvirno obravnavati, opisati in meriti.

Pojem delovno mesto smo v praksi pretirano povečevali in vsestransko izkoriščali in vsem je pomenilo mesto nekoga v hierarhični lestvici. Če organizacijo obravnavamo z logiko delovnih mest, potem to povzroča borbo za položaje, kar je v nasprotju z delovnim prispevkom k združenem delu oz. s plačilom po delu.

Delovnemu mestu je bila pripisana tudi določena obračunska postavka kot osnova za delitev OD. Za določanje te obračunske postavke so pogosto imele vpliv najzahtevnejše naloge, zbrane v okviru delovnega mesta, ne glede na to, da jih je bilo treba redko opravljati. Delavec je imel obračunsko postavko za zahtevnejše naloge, ki pa jih je opravljal v manjši meri. Tako je delavec prejemal OD ne glede na delovni prispevek in ustvarjeni dohodek.

Staro pojmovanje delovnega mesta je povzročalo mnoge spore pri delitvi OD, pri premeščanju delavcev, sprožilo je celo pravne spore in vzdrževalo je nizko stopnjo organiziranosti.

Zakon o združenem delu v 182. členu navaja: »Delavci v temeljni organizaciji morejo svoje delo in naloge organizirati tako, da v skupnem delu čimbolj uspešno uresničujejo obveznosti iz samoupravnega sporazuma o osnovah plana ter naloge, ki izvirajo iz plana.«

V 46. členu zakona pa je zapisano: »V pogojih socialistične blagovne proizvodnje zagotavljajo delavci v temeljni organizaciji nenehno večanje dohodka, s tem da razvijajo svoje delovne sposobnosti in znanje, zboljšujejo organizacijo dela, uprabljajo znanstvene, tehnične in tehnolo-

ške dosežke, smotno in racionalno izkoriščajo naravne pogoje za delo, razvijajo pobude pri delu, čimbolj popolno izrabljajo delovni čas, vestno izpolnjujejo delovne obveznosti in na tej podlagi povečujejo produktivnost dela.«

Navedena določila zakona nas opozarjajo, da moramo prenehati imenovati delovno mesto kot pravno kategorijo, na katero vemo delavca ob sklenitvi delovnega razmerja. Delavec sklene delovno razmerje za dela in naloge, ki ustrezajo njegovim strokovnim izobrazbi oz. z delom pridobljenim delovnim zmožnostim.

Ko delavec pride v delovno organizacijo združevati delo z drugimi delavci, mora vedeti, za katere naloge bo združil delo. Zato je treba naloge ustrezno organizacijsko oblikovati v katalog del in nalog, s katerim morajo biti seznanjeni vsi delavci.

Delovne naloge so v smislu določb zakona o združenem delu zaključene celote posameznih delov delovnega procesa, za katere so značilni štirje osnovni kriteriji:

1. naloga mora biti element razporejanja dela
2. naloga mora biti element načrtovanja in izkoriščanja delovnega časa
3. naloga mora biti tako velika, da služi kot element vrednotenja dela
4. za naloge se mora opredeliti odgovornost za izvrševanje oz. dosego ciljev.

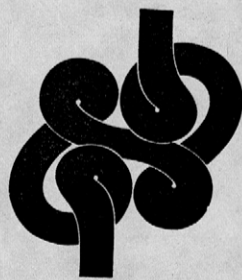
Katalog del in nalog, ki združujejo posamezne naloge, nam bo služil predvsem za smotno organiziranje in upravljanje delovnega procesa, zlasti pa za vrednotenje zahtevnosti vsake naloge.

Oblikovanje in določanje delovnih nalog glede na njihovo vsebino in sestavino zahtevnosti dela za vsako delovno nalogo pomeni odločanje o delu, o pogojih in rezultatih dela vsakega izmed delavcev v delovnem procesu. Zato moramo skupna načela za izdelavo kataloga del in nalog zaradi pomembnosti pri medsebojnem usklajevanju de-

lovnih procesov določiti v posebnem samoupravnem sporazumu o enotnih osnovah in načelih za določanje kataloga del in nalog ter v samoupravnem sporazumu o enotni metodologiji vrednotenja zahtevnosti dela, ki ju bomo sprejeli na referendumu.

Posamezna dela in naloge oz. katalog del in nalog bo sprejel **DS TO**. Rezultate vrednotenja zahtevnosti dela in način vključevanja rezultatov vrednotenja zahtevnosti dela v sistem osnov in meril za delitev OD pa bo sprejel **delavski svet DO**.

Za pripravo samoupravnega sporazuma o enotnih osnovah in načelih za določanje kataloga del in nalog ter samoupravni sporazum o enotni metodologiji vrednotenja zahtevnosti dela je delavski svet DO imenoval posebno strokovno komisijo. Za izdelavo kataloga del in samo vrednotenje zahtevnosti nalog pa so po TO in v DSSS imenovane tudi

delovne komisije za vrednotenje zahtevnosti dela. V delovni komisiji za vrednotenje zahtevnosti dela so predstavniki posameznih samoupravnih delovnih skupin, sindikata in ZK.

Po določilih zakona mora biti katalog del in nalog pripravljen in sprejet do 31. 12. 1978. Predpisani rok se čedalje hitreje bliža, čaka pa nas še veliko dela.

Samoupravni proces sprejemanja obeh samoupravnih sporazumov in potem sprejemanje rezultatov vrednotenja zahtevnosti dela zahteva pravilno informiranost vseh zaposlenih, zlasti pa še strpne in nepristranske informacije tistih, ki informacije posredujejo.

S. M.

Izobraževanje specializiranih poklicev v lesarstvu

Znano je, da se je industrija razvijala iz majhnih obrtniških delavnic v velike organizacije, katere imajo sodobne naprave s sodobnimi tehnološkimi procesi. Vpeljali smo avtomatsko obdelavo podatkov v namene planiranja, načrtovanja, izvrševanja in podobno. Poskrbeli smo za strokovni kader vodenja in upravljanja. V našem socialističnem družbenem redu, kjer delamo in ustvarjamo po načelih samoupravljanja, še posebej poudarjamo izobraževanje delavcev v neposredni proizvodnji.

Za perspektivni razvoj lesne stroke je nedvomno pomembno, da organizacije združenega dela skrbijo za strokovno izpopolnjevanje kadrov na vseh stopnjah. Pravilen način izobraževanja z okvirnim enotnim programom velja za vse organizacije združenega dela v lesarstvu.

Praktično izobraževanje — poučevanje bo uspešno le, če bomo predhodno usposobili inštruktorje praktičnega pouka za pedagoško delo. Inštruktor ali vodja izmene ali obrata naj organizira praktičen pouk po programu tako, da kandidate razporeja

med rednim delom po tem programu. Seveda je najprej za vsakega delavca treba ugotoviti, za katera delovna mesta želi doseči izobrazbo. Vodstvo naj bi motiviralo kandidate, da bodo spoznali nujnost tovrstnega izobraževanja.

Šola je v sodelovanju z OZD v lesarstvu organizirala naslednje oblike izobraževanja:

1. najožje usmerjeni poklici: Jelovica Škofja Loka,
2. ozko usmerjeni poklici: BOR Laško, Jelovica Škofja Loka, KLI Logatec, Alpes Železniki
3. specializirani poklici: BOR Laško, Jelovica Škofja Loka, Gradis Škofja Loka, LIP Bled, GLIN Nazarje.

Tako lahko povzamemo v sklepnih besedah: le z usposobljenimi delavci bomo lahko zagotavljali kvaliteto rast in ekonomičnost neposredne proizvodnje ter izpolnili zahteve, ki jih od nas terja vse bolj zahtevno svetovno tržišče in naša samoupravna skupnost.

(Povzetek iz revije Organizacija in kadri) Vesna

Novo skladišče gotovih izdelkov

Po tromesečnem čakanju smo končno prišli v novo skladišče — veliko in dokaj racionalnejše skladišče gotovih izdelkov. Prostori v starem skladišču so bili iz dneva v dan bolj natrpani in za vskladiščenje povečane celotne količine proizvodnje neracionalni. Tako le-te ni bilo mogoče pravilno vskladiščiti. Skladiščni prostori so bili razmetani po vseh kotih obrata. Večkrat so nam služile za skladišče stare proizvodne hale-barake, zabojarina, stara žaga, stari obrati montaže in druge lope na obratu Gorjana, kjer so bili izdelki izpostavljeni raznim vremenskim vplivom. Stare barake so bile vlažne in neprimerne za vskladiščenje vrat.

Po nenehnih težnjah po združitvi obrata — oddelek vrat na Gorjani z obratom vrat na Rečici za bolj združeno proizvodnjo pod eno streho in ukinitve odvečnega transporta repromateriala in polizdelkov iz Gorjane na Rečico ter pocenitev stroškov, in nazadnje možnost prodaje Gorjane Elektromontažnem podjetju ELMONT z Bleda, se je prižgala luč za izgradnjo nove hale za sodobnejše skladišče.

Ob prodaji Gorjane in s pričetkom gradnje novega skladišča in ob občasni predstavitvi Gorjane v proizvodno halo na Rečici je bilo potrebno izprazniti že bostoječe skladišče vrat TO Rečica in TO Trgovina. Ob tej odločitvi so se pojavili veliki problemi vskladiščenja vsakodnevne povečanja proizvodnje vrat ter raznolikosti artiklov, ki so se pojavili ob razširitvi proizvodnje. Še večji problemi pa so se pojavili zaradi prevečkratnih kompletacij pri vagonških in kamionskih odpremah s sobnimi vrati, vhodnimi in garaznimi vrati ter okni in balkonskimi vrati. Zaradi pomanjkanja prostora so večkrat ostali proizvodi drugih TO na prostem. Ob izpraznitvi skladišča v hali TO Rečica smo vskladiščili artikule samo v enem skladišču in nekaterih barakah. Vendar pa smo morali ob izteku roka, 30. aprila 1978 izprazniti tudi vse barake in lopo na Gorjani, kajti tam so pričeli graditi proizvodne prostore podjetja Elmont. Tako smo morali životariti z enim prostorom šest mesecev in mnogo hude krvi je bilo prelite zaradi težkočnega dela v tako majhnem skladiščnem pro-

storu in zastoja proizvodnje.

Po proslavi tridesetletnice obstoja podjetja pa smo se začeli počasi preseljevati v novo skladišče, tako se je celotna proizvodnja vratnih kril in suhomontažnih podbojev ter slepih podbojev začela vskladiščevati v novo skladišče že takoj iz proizvodnje.

Predhodno smo s tehnološko pripravo razdelili celotno skladišče po izmeri. Del tega novega skladišča ima TO TRGOVINA (760 m²), ostali del 2.840 m² pa pripada TO REČICA. Po izmeri smo ga razdelili na regale, katere smo tudi začrtali in jih označili s številkami (glej sliko). Skladišče smo razdelili na levo in desno stran — ravno tako pa so porazdeljena vrata. Na levi strani leva vrata — na desni strani desna vrata. Na zunanji strani stranskih skladišč (ob zidovih) so vsa vrata P1 — nezasteklena, — po sredini skladišča pa so vrata P2 in P3 — zasteklena. Ravno tako so porazdeljeni tudi furnirji vrat in podbojev. Na koncu skladišča pa je puščen prostor tako, da je možen prehod iz leve strani skladišča, kjer se jemljejo leva vrata in podboji na desno stran skladišča, kjer se jemljejo desna vrata. Takšna je porazdelitev po celem skladišču, da je pregled zalog vrat po celem skladišču. Ravno tako smo omogočili hitrejšo štetje pri inventurnem popisu. Vratna krila in podboji so sedaj vskladiščeni bolj racionalno, saj imajo določeno točno mesto v skladišču, tako da jih ni potrebno voziti iz enega vogala v drugega, kot je bilo to potrebno v starem skladišču. Ravno tako bo manjša tudi poškodba na vratnih krilih in podbojih.

Še bolj pa nam je dobrošel tudi pokrit prostor pred skladiščem za nakladanje na kamione, ki smo ga zelo pogrešali.

Bivše skladišče celotnih izdelkov TO nam je sedaj ostalo samo še za kompletna vrata B-4 (smrekov podboj) in za vagonsko odpremo. Ravno tako pa smo ga racionalnejše porazdelili tako, da imajo vsaka vrata in vsak tip svoje mesto in jih ni potrebno prevajati iz vogala v drug vogal.

Sedanje delo v skladišču je lažje, seveda v smislu porazde-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sklepi samoupravnih organov

DS DO (30. 8. 1978)

1. Na osnovi pripomb je sprejel spremembo 70. člena statuta DO, ki govori o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati delavci s posebnimi pooblastili za opravljanje določenih del in stransko dejavnost DO.

2. V javno obravnavo je dal naslednje:

- samoupravni sporazum o enotnih osnovah in načelih za določanje kataloga del in nalog
- samoupravni sporazum o enotni metodologiji vrednotenja zahtevnosti dela
- spremembo samoupravnega sporazuma o združevanju TO v DO LIP, lesna industrija Bled (20. člen)
- spremembo samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka (44. člen)

3. Sprejel je samoupravni sporazum o merilih in postopku za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino. Za podpisnika je bil pooblaščen Drago Pauluša.

4. V skladu s sindikalno listo je sprejel novo vrednost kilometrine, ki znaša 2,20 din za prevoženi kilometer.

5. Obravnaval je pritožbo Bogomirja Odarja na vplačilo 10 % soudeležbe ob dodelitvi stanovanja in sprejel sklep, da se pritožbi ugodi.

DS TO Rečica (4. 8. 1978)

1. Pregledal je periodični obračun za obdobje I.—VI. 1978 ter ugotovil, da je deležev prihodka in dohodka v skladu s planom za leto 1978.

2. S 1. 8. 1978 se vsled uskladitve z ostalimi oddelki časovni normativi v oddelku SM korigirajo za 12 %.

3. Z veljavnostjo od 1. 8. 1978 se sprejmejo iskustveni normativi v oddelku lakirnica in sicer:

- površinsko luženje in lakiranje (6911—19) 0.0178 h/kom
- pleskanje robu in površine (6911—18) 0.2800 h/kom

4. V komisijo za vrednotenje zahtevnosti del v TO Rečica so bili imenovani:

- iz SDS žagalnica
- iz SDS sklad. žag. lesa
- iz SDS vrata I
- iz SDS vrata II

- Hikel Boris
- Janko Primožič
- Jakopič Mihaela
- Žvan Martin

iz SDS B-4
iz SDS SM-5
iz SDS lakirnica — montaža
iz SDS strokovne službe
predstavnik sindikata:
predstavnik OO ZK:

Jan Janez
Kobilica Stanko
Smit Vinko
Železnikar Anton
Marko Dežman
Ambrožič Vinko

5. V javno obravnavo se posreduje spremembo pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka ter o delitvi sredstev za osebne dohodke v TO Rečica in sicer:

11. odstavek 53. člena naj se spremeni tako, da se glasi: »Vplivnost posameznih meril določi vsako leto DS DO, višino konstante pa določa DS TO.«

6. Dano je soglasje za najetje kredita pri Zavarovalnici »Triglav« v višini 260.000.— din za dobo 5 let s 3,5 % obrestno mero. S kreditnim zneskom se bo nabavila oprema za gasilske namene.

7. Iz sredstev 40 % amortizacije, s katero TO razpolaga, se nabavijo naslednja osnovna sredstva:

- Elektromotor 2,2 kW, 1400 o/min za tresilnik pri PJ 56
- Elektromotor 3 kW, 1400 o/min za pogon polža pri filter-ski napravi Filbo
- Elektromotor 1,1 kW, 1400 o/min za pogon verige pri filter-ski napravi Moldow
- Elektromotor 15 kW, 2900 o/min za pogon transportnega ventilatorja
- Ventilator Filbo tip SV 300 kot rezervni ventilator za transport lesnih odpadkov v silos
- 4 kom lesenih obešalnikov
- 10 kom garderobnih omar za novo skladišče
- Stroj za sestavo furnirja — Kupper
- Bočni viličar Battioni Paganini

8. DS je potrdil predlog komisije za razhodovanje osnovnih sredstev, da se odprodajo oz. komisijsko uničijo osnovna sredstva, ki niso več uporabljiva za proizvodnjo.

9. Sprejet je bil sklep o pristopu in podpisu v Interesno skupnost Bled za izgradnjo turistične in rekreacijske infrastrukture ter da se prispeva za izgradnjo drsališča 4 mio. SD letno.

10. Podpiše se samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju na družbenoekonomskih osnovah skupnega prihodka in skupnega dohodka s TP Murka Lesce.

11. Samoupravnim delovnim skupinam se posreduje predlog o povišanju prispevka za kolektivno nezgodno zavarovanje vseh zaposlenih v TO Rečica od sedanjih 10.— na 20.— din.

12. Za delegata v samoupravno interesno skupnost preskrbovalnega območja ELEKTRO Gorenjske je bil imenovan Stanko Ažman.

Podboji 10 cm se embalirajo v palete po 50 kos.

Podboji 15 cm se embalirajo v palete po 40 kos.

Leva in desna stran pa se deponira ločeno.

Kolona A — desna stran ima 28 vrst v globino 4 m in višino 3 palete. Ta stran vsebuje desna krila in desne podboje.

Kolona B — desna stran ima 28 vrst, leva stran 28 vrst. Vsaka stran ima globino 2 m in višino 3 palete. Desna stran vsebuje desna, leva stran pa leva tipska vratna krila in podboje.

Kolona C — leva stran ima 28 vrst v globino 4 m in višino 3 palete. Vsebuje pa desna krila in podboje.

Kolona D — desna stran ima 10 vrst v globino 7 m in višino 3 palete, vsebuje pa nekaj neobdelanih vratnih kril in podbojev SM.

Kolona E — leva stran ima 12 vrst in globino 7 m ter višino 3 palete, vsebuje pa nekaj neobdelanih vratnih kril in podbojev SM, slepe podboje in pokončnike SM.

Kolona F — desna stran ima 5 vrst v globino 4 m in višino 4 palete, vsebuje SM-5 podboje desne z nadsvetlobo.

Kolona F — leva stran ima 5 vrst, v globino 4 m in višino 4 palete, vsebuje SM-5 podboje leve z nadsvetlobo.

Maksimalne kapacitete skladišča 50 % levo in 50 % desnih vrat, kolona A, B, C. V kolikor pa bi namestili v skladišče še regale, bi to prevzelo lahko še 1/3 izdelkov več.

V kolone A, B, C, D, E lahko vskladiščimo 29.700 kos. vratnih kril vseh tipov, 24.030 ko. podbojev SM-5 vseh tipov ter 8.640 kos. podbojev SM-5 z nadsvetlobo.

Branko Urh

(Nadaljevanje z 2. strani)

litve in vskladiščenja izdelkov iz proizvodnje v skladišče. Ravno tako pa je lažja tudi manipula-

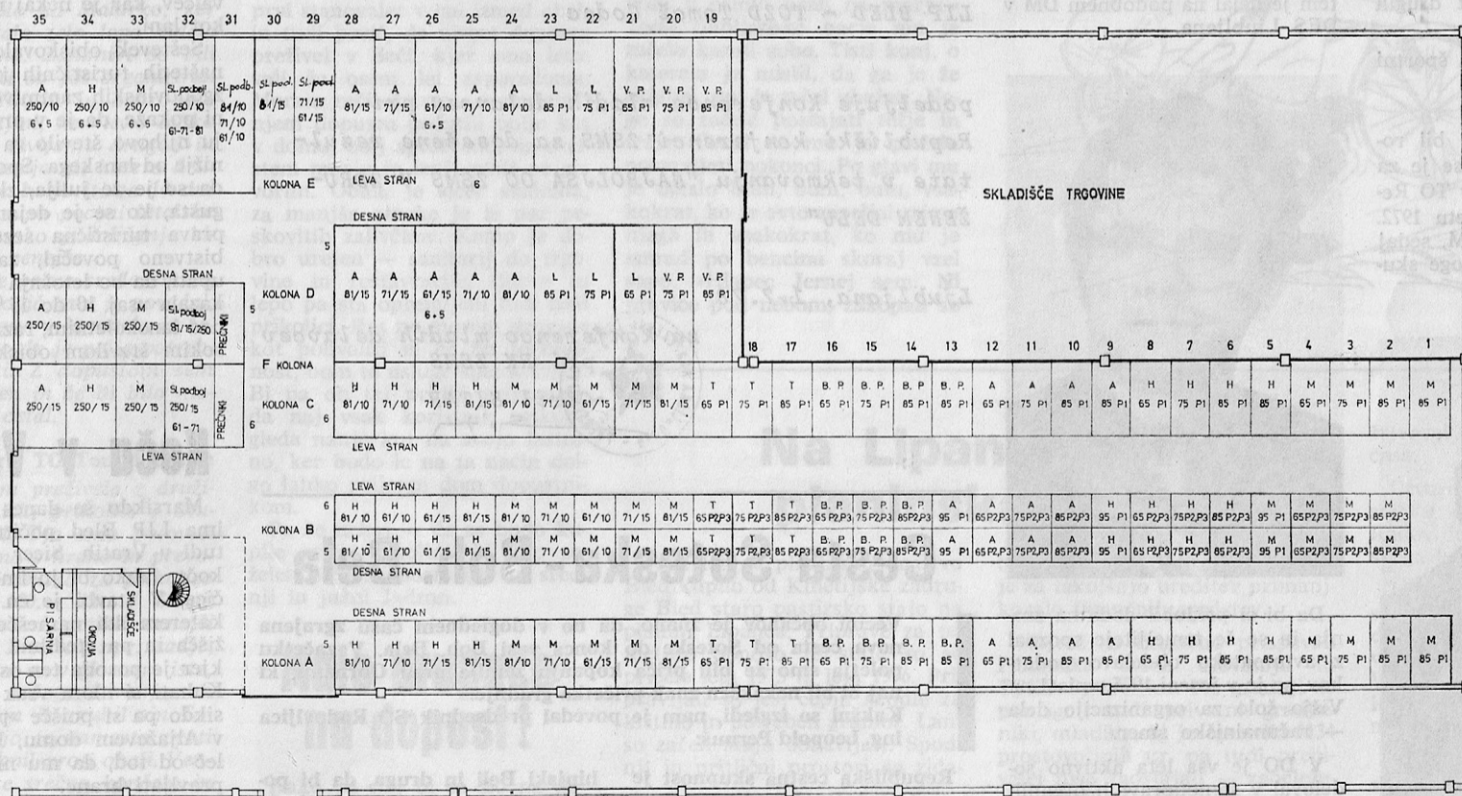
cija z vrati pri odpremi. Sedanji prostori so večji in so nam dali tudi možnost večjega vskladiščenja vratnih kril in podbojev ter

seveda tudi večjo količino kompletnih vrat.

Sedanje skladišče je razdeljeno v 6 kolon, ki so označene z

A, B, C, D, E, F, kolone pa so razvrščene v 35 vrst — deponij.

Krila se embalirajo v palete po 30 kos.

SHEMATIČNI PRIKAZ SKLADIŠČA GOTOVIH IZDELKOV

Nove cene v vrtcih

Potem, ko so se o novih cenah oskrbnega dne v otroškem varstvu že izrekli delegati skupščin SIS otroškega varstva in socialnega skrbstva, je na zadnji avgustovski seji dal svoje soglasje tudi izvršni svet OS Radovljica.

Poprečna ekonomska cena mesečne oskrbnine v otroških vrtcih je bila v radovljiški občini 1976. leta 1.000 din, lani se je zvišala za 16 % in je znašala

1.160 din, letošnja ekonomska cena se je povzpela na 1.350 din, kar je v primerjavi z lansko za 16,37, s predlansko pa za 35 % višja. Kljub takšnemu naraščanju pa cene oskrbnin niso dohajale dejanskih stroškov, predvsem zaradi podražitve hrane, elektrike in pa materialnih stroškov, ki nastajajo zaradi novogradenj vrtcev na Bledu, v Lescah in v Srednji vasi. Nove cene so sicer nekaj višje od dose-

danjih, vendar bo prispevek staršev k ekonomski ceni oskrbnine bolj pravično in enakomerno razdeljen tako, da ne bo prizadel socialno najbolj šibkih družin. Pomembno je, da z novim načinom financiranja prispevki staršev v novozgrajenih vrtcih ne bodo zvišani sorazmerno dejanskim stroškom zaradi sodobnejših in izboljšanih pogojev bivanja in oskrbe otrok. Lestvico teh prispevkov so namreč razširili tako, da bodo odselej starši z osebnimi dohodki do 1.400 din na člana družine plačevali manj kot doslej. Pri

dohodku od 1.400 do 2.100 din na člana družine pa prispevek progresivno raste tako, da od stvarne, oziroma ekonomske cene prispevajo najmanj 20 % in največ 60 % ekonomske cene oskrbnine. Starši z najnižjimi dohodki v Begunjah, Kropi in Radovljici, ki so doslej plačevali 440 din bodo po novem prispevali le 270 din, prav tako velja to merilo za ostale vrte v občini. Na Bledu, v Gorjah, Bohinjski Bistrici, v Lescah ter Kamni gorici bodo starši z OD do 1.200 din na člana družine po novem prispevali le 340 din.

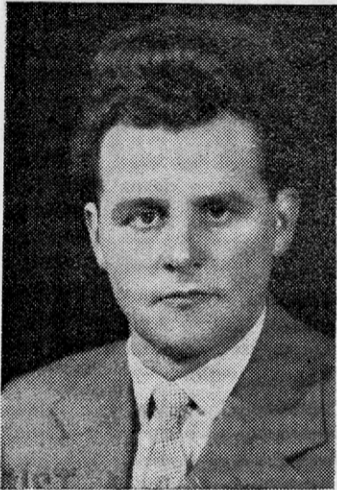
Delež staršev se dviga sorazmerno višini mesečnih OD na člana družine in doseže največ 860 din za Begunje, Radovljico in Kropo, za Bled, Gorje in Bohinjsko Bistrico 760 ter za Kamno gorico in Lesce 720 din, kar je okroglo 65 % od celotne ekonomske oskrbnine.

Povečanje letos znaša od 19 do 22 %, vendar pa so cene še vedno nižje kot v drugih občinah na Gorenjskem in v večjem delu Slovenije, razen v Kranju, kjer je varstvo nekoliko cenejše kot v Radovljici.

Blejc

Predstavljamo vam predsednike osnovnih organizacij sindikata

METOD MALEJ se je rodil 30. 6. 1930. V naši DO se je zaposlil septembra 1955 v oddelku žaga, preje pa je bil zaposlen kot polnojarmeričar na lesnem odseku KZ Boh. Bistrica. Svoje delo je opravljal tudi na drugih delavnih mestih, saj je po končani srednji tehniški šoli opravljal delo mojstra v oddelku opažnih plošč, delo vodje sušilnice in laboratorija, sedaj pa opravlja dela in naloge vodje kontrole kvalitete.

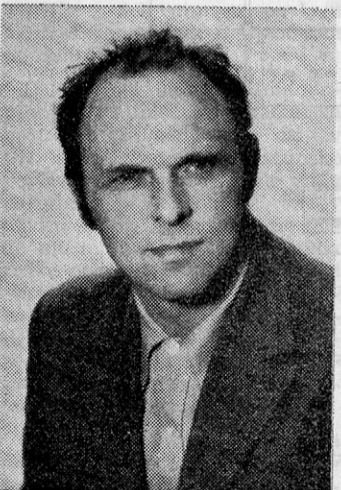

Tov. Metoda Maleja poznamo kot dolgoletnega prizadevnega delavca v sindikalni organizaciji, sa je bil večkrat član IO, dve mandatni dobi pa blagajnik.

Vsa leta je aktiven pri delu samoupravnih organov TO in DO, bil je predsednik DS TO, večkrat pa tudi predsednik in član samoupravnih kot drugih odborov in komisij.

Je aktiven športnik in športni delavec.

MARKO DEŽMAN je bil rojen 10. 11. 1937. Izučil se je za pleskarja. V naši DO, v TO Rečica se je zaposlil v letu 1972. Delal je na različnih DM, sedaj pa opravlja dela in naloge skupinovodje lakirnice.

Marmo Dežman že več let aktivno sodeluje v sindikalni organizaciji v TO, DO in GLG. Drugo mandatno dobo je že predsednik OOS v TO Rečica.

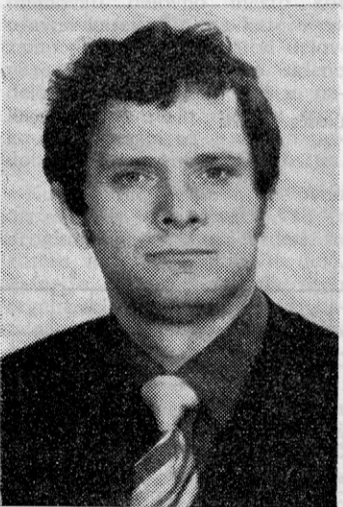
TOMAŽ RAVHEKAR se je rodil 15. 7. 1941 na Jesenicah. Izučil se je za električarja in delal v Železarni. Leta 1969 pa se je zaposlil pri LIP Bled, TO Mojstrana kot glavni vzdrževalec. Ob delu se tudi dodatno izobražuje na TSS — elektro oddedelk.

Aktivno sodeluje v samoupravnih organih. Predsednik sindikata pa je že tretjo mandatno dobo. S svojim delom je dokazal, da daje velik prispevek k razvoju naše socialistične družbe.

IVO MAŠIČ

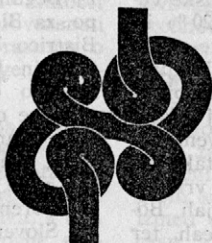
Rojen 20. 8. 1946, se je zaposlil v naši delovni organizaciji v letu 1974. V tem času smo ustanovili oddelek za organizacijo poslovanja in AOP. Zasedel je delovno mesto programerja. Pred tem je delal na podobnem DM v DES Ljubljana.

Da bi si pridobil dodatna znanja in se še temeljiteje spoznal z avtomatsko obdelavo podatkov, se je v jeseni 1975. vpisal na Višjo šolo za organizacijo dela — računalniško smer.

V DO je vsa leta aktivno sodeloval v samoupravnih organih in SIS. Spričo požrtvovalnega in vestnega dela pa je že drugo mandatno dobo predsednik OOS DSSS.

FRANC ČUFAR,
predsednik
OOS TO Podnart

KONFERENCA MLADIH DELAVCEV PRI REPUBLIŠKI KONFERENCI
ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE

podeljuje

PRIZNANJE

osnovni organizaciji Zveze socialistične mladine Slovenije

Lip Bled, TOZD Tomaž Godec

za dosežene uspehe v tekmovanju „Najboljša osnovna organizacija ZSMS v temeljni organizaciji združenega dela oziroma v delovni skupnosti“

Konferenca mladih delavcev
pri RK ZSMS

Predsednik
Ciril Sitar

Ljubljana, junija 1978

Končalo se je tekmovanje za najboljšo osnovno organizacijo ZSMS v radovljiški občini. Za svoje lanskoletno delo smo dobili prvo nagrado »Najboljša osnovna organizacija v občini Radovljica«. Iz občinske konference pa so poslali poročilo o našem delu republiški konferenci. Posebna komisija pri republiški konferenci je izmed 400 osnovnih organizacij nagradila 16 organizacij, in tako smo bili nagrajeni tudi mi. Nagrado sta prevzela Sodja Branko in Mencin Jelka v soboto 1.7.1978 v domu poslancev v Ljubljani. V imenu republiške konference nam je posebno priznanje izročil tov. Sitar Ciril. Kot nagrado smo dobili tudi knjigo »Jugoslavija danes«. Razdeljenih je bilo tudi 20 nagrad za najboljšega delavca samoupravljajca.

S podelitvijo nagrad je bila proslava končana, nato pa se je v avli razvila živahna razprava med nagrajenci.

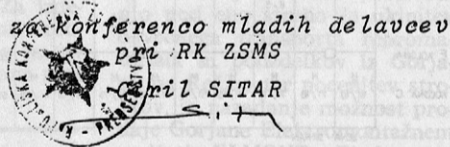
Jelka

Osnovni organizaciji ZSMS

LIP BLEDE - TOZD Tomaž Godec

podeljuje Konferenca mladih delavcev pri
Republiški konferenci ZSMS za dosežene rezultate v tekmovanju "NAJBOLJŠA OO ZSMS V ZDRU-
ŽENEM DELU"

Ljubljana, 1.7.78

Cesta Soteska - Boh. Bela

Večini občanov je znano, da bo v doglednem času zgrajena nova cesta od Soteske do konca vasi Boh. Bela. V začetku poletja smo že bili priča kopanju zemlje pred Obrnami, ki naj bi bil nekakšen znak pričetka gradnje. Kakšni so izgledi, nam je povedal predsednik SO Radovljica ing. Leopold Pernuš:

Republiška cestna skupnost je v svoj srednjeročni plan gradenj in rekonstrukcij magistralnih in regionalnih cest v dogovoru z občinsko skupščino uvrstila tudi nadaljevanje rekonstrukcije oziroma novogradnje ceste Bled-Bohinjska Bistrica na odseku od Soteske do cerkve na Bohinjski Beli.

Izdelani so bili idejni projekti za več tras, tako nad Bohinjsko Belo, skozi Bohinjsko Belo, pod Bohinjsko Belo in na desnem bregu Save Bohinjke. Po podrobnih proučitvah in primerjavah se je ugotovilo, da pride v poštev samo trasa na desnem bregu Save. Tudi za to traso sta bili izdelani dve varianti in to, da bi cesta potekala od mosta v Soteski do cerkve na Bohinjski Beli po desnem bregu Save Bohinjke s prekoračitvijo na levi breg neke pod cerkvijo na Bo-

hinjski Beli in druga, da bi potekala trasa po stari cesti do vrha Obrn in nato preko Save ter potem po trasi prve variante. Primerjave so pokazale, da je ta druga varianta boljša in tudi kljub še enemu mostu cenejša za skoraj 1,5 stave milijarde. Toliko o tem, kako je prišlo do odločitve za izgradnjo te ceste, katero so pričeli graditi. Predvidoma bi se do spomladi, mogoče celo še prej zgradilo obo mostova. V letu 1979 pa naj bi se nadaljevalo z gradnjo ceste, katera naj bi bila zgrajena do konca 1979 oziroma spomladi 1980.

Prepričan sem, da bo izgradnja tega dela ceste veliko doprinesla k izboljšavi cestne povezave Bohinja.

Predsednik SO

Lepold Pernuš dipl. ing.

Obisk turističnih posebnosti v občini Radovljica

V prvem polletju 1978 je bil obisk turističnih zanimivosti v radovljiški občini nekaj slabši kot so predvidevali. Temu so botrovale predvsem dokaj neugodne vremenske razmere, kar se je poznalo posebno še v maju in juniju.

Približno enako število domačih in tujih gostov, okoli 35.200 si je ogledalo blejski otok, 3% porast obiskovalcev so našli na blejskem gradu, kjer so v prvih šestih mesecih prodali 77.189 vstopnic.

Za dobrih 5% več obiska so imeli v Vintgarju, kjer se je seznanilo z edinstvenimi lepotami romantične soteske pri Bledu 16.725 izletnikov. Tudi slap Savico v Bohinju si je prišlo ogledati 29.844, ali za odstotek manj obiskovalcev kot lani.

Proti pričakovanju, kar je spet krivo slabo vreme, deloma pa tudi obnovitvena dela v maju, je obiskalo muzej talcev v Begunjah v I. polletju le 25.027 domačih in tujih gostov. To je za 23% manj od lanskoletnega rekordnega števila, ko so zabeležili v tem obdobju kar 32.441 obiskov.

Sest odstotni izpad so v primerjavi z lanskoletnim obiskom imeli tudi v Cebelarskem muzeju v Radovljici in v Kovaškem muzeju v Kropi.

Nekaj krivde gre vsekakor tudi na rovaš turističnih poslovalnic, ki niso pokazale posebne vneme za organizirane obiske teh muzejev. Baročno šivčovo hišo v Radovljici, v kateri je bilo v tem času že pet likovnih razstav si je ogledalo že okoli 3500, predvsem domačih obiskovalcev, kar je nekaj nad 600 več kot lani.

Seštevek obiskovalcev v vseh naštetih turističnih in kulturno zgodovinskih zanimivosti v občini pokaže, da je v prvem polletju njihovo število za slabih 3% nižje od lanskega. Spodbudno je, da se je že julija, zlasti pa avgusta, ko se je dejansko začela prava turistična sezona, obisk bistveno povečal, zato smemo upati, da bo letošnja bilanca pokazala vsaj 10 do 15% presežek nad lanskoletnim, razmeroma visokim številom obiskovalcev.

Rolc

Koča v Vratih

Marsikdo še danes ne ve, da ima LIP Bled počitniško kočo tudi v Vratih. Sicer to ni večja kočica, lahko bi jo imenovali kočica. V stavbi je en prostor, v katerem sta nameščena dva ležišča in pa štedilnik ter omara, kjer je posoda ter ostali pribor. Kuhati si mora vsak sam. Marsikdo pa si poišče »pomoč« kar v Aljaževem domu, ki je nedalet od tod, da mu ni treba pripravljati hrane.

Koča je bila postavljena že leta 1958. Postavila jo je že takratna Kmetijska zadruga Dovej-Mojstrana in je bila njihova last. S priključitvijo Kmetijske zadruge k LIP Bled 1962. leta pa je postala last LIPA, tako da jo sedaj lahko koristi sleherni član našega kolektiva. Največ zaslug pa ima prav gotovo Avgust Delavec, bivši obratovodja v Mojstrani, da so kočico takrat postavili. Vsa gradbena dela so bila opravljena prostovoljno. Do kočice je speljana tudi voda, prav tako je v stavbi tudi elektrika.

Obisk v koči se vsako leto povečuje. Kdor si želi preživeti nekaj mirnih dni v naravi, naj gre v Vrata. Sprehodi po bližnji in daljni okolici ter svež planinski zrak bo postal zanj nepozaben.

Noč

Po počitnicah

Letni dopusti so v večini za nami; preživeli smo jih na različnih krajih — ob morju (v počitniškem domu, v prikolicah, morda celo ob Sredozemlju), v hribih, nekateri tudi doma...

O »prestanem« letnem oddihu smo povprašali nekatere, ki so povedali naslednje:

Tončka Čop, TO Rečica

Z družino sem bila v Biogradu, v bungalovu Zelezarne Jesenice. Tja hodim vsako poletje in letos sem bila sedmič po vrsti. Z osebnim avtom smo se odpeljali skozi Kočevje in ob obali vse do Biograda. Kraj je prijeten, obala je peščena, kar je zlasti ugodno za otroke.

Zadnji dve leti je Zelezarna uvedla tudi rekreacijska tekmovanja. Študenti Visoke šole za telesno kulturo vodijo ta tekmovanja: v balinanju, bodmintonu in plavanju. Otroci so tekmovali v plavanju dopoldne, za odrasle pa se je rekreacija pričela po večerji. Skratka za popivanje, ples in kino skoraj ni bilo časa. Skoraj vsi v tej izmeni (šteje približno 240 dopustnikov) smo sodelovali na prireditvah. Če kdo ni bil posebno navdušen nad tekmovalnim, pa je spodbujal ostale, ki so se borili za čimboljša mesta.

Predzadnji dan so tisti, ki so se bolje uvrstili, prejeli diplome, otroci pa so vsi, ne glede na tekmovalne izide, prejeli nagrade.

Res je, da nam ni bilo dolgčas, dan je bil popolnoma izkoriščen. Zabave in dobre volje je bilo dovolj, 10 dni je kar prehitro minilo.

Alojz Strgar, TO Tomaž Godec

Na dopustu sem bil v Španiji, na Malorki. Potoval sem z letalom z agencijo Aeritur. Cena tega izleta z letalsko vozovnico in bivanjem v hotelu je bila 4.200.— din. Zelo zanimiva se mi je zdela vožnja z letalom čez Italijo, Marseille na Malorko, ker se je iz letala zelo lepo videla vsa pokrajina. Zanimivo so bili tudi izleti, ki so jih organizirali v Španiji. Včasih je dobro potovati po tujini, ker tako lahko primerjamo življenje drugod in doma. V Španijo ali katero drugo državo je bolj iti za 14 dni ali več, ker niso poceni letalske vozovnice, vsako podaljšanje bivanja pa je cenejše.

Malorka je prava sredozemska pokrajina. Vodič nam je povedal, da dežuje samo v januarju in februarju, tako da je polja potrebno namakati. Z dopustom sem bil zadovoljen in če bi bilo mogoče, bi še ostal.

Ljuba Iskra, TO Tomaž Godec

Dopust sem preživela z družino v počitniški prikolicici v Stupici pri Puli. Tja smo potovali z avtom. Cena s hrano in prevozom ter najmenino za prikolicico je znašala 1.100.— din. V Stupicah so nekateri artikli cenejši kot v Boh. Bistrici, npr. sadje, ostale cene pa so v glavnem iste.

Prvi dan našega bivanja ob morju se nam je zgubil sin Tomislav, ker jo je namesto proti prikolicici mahnil proti obali. Vendar se je vse srečno končalo in čez pol ure se je vrnil s pomočjo očeta.

V prikolicici smo bili 11 dni in ker smo se na dopustu dobro imeli, bi še ostali, vendar je bilo možno v prikolicici bivati samo 11 dni.

Mirko Arh, TO Tomaž Godec

Dopust sva z ženo preživela v našem domu v Seči. Tja sva potovala z avtobusom in vlakom. Obiskala sva tudi hotelsko naselje Bernardin, kjer sva se pogosto kopala. Zelo me je presenetilo, da ni bilo treba na kopaljšču plačati vstopnine.

V Portorož zahajam že 20 let. Rad bi potoval z družino še kam drugam, vendar mi finančna sredstva ne dopuščajo. Na dopustu sem bil 7 dni in to je zadovoljstvo. Na oddih pa bi šel večkrat za nekaj dni.

Janez Milonik, TO Mojstrana

Letos nisem bil na dopustu. Doma imamo nekaj zemlje in sem se lotil kmečkega dela. Žena je tudi med dopustom gospodinjila in mi pomagala na polju. 12-letni sin Toni je bil 10 dni v Novigradu z DPM, 4-letna hči pa je ostala z nama doma.

Menim, da ima vsak delavec možnosti, da vsaj nekaj dni preživi na morju ali v hribih. Cene v našem domu v Seči so dovolj ugodne, kar omogoča tudi delavcem z nižjimi osebnimi dohodki, da preživijo nekaj dni v drugem okolju.

Darinka Veber, kuharica v TO Mojstrana

Živim na Hrušici, doma pa sem v bližnji okolici Novega mesta, kjer imamo kmetijo, zato z družino že več let zahajamo tja in pomagamo pri kmečkih opravilih. Če si doma, mislim, da to ni noben dopust, saj vedno najdeš kakšno delo.

Mislím, da bomo prihodnje leto šli na morje, saj smo že letos nameravali, pa je bil sin Miloš še premajhen.

V Seči še nisem bila, po priporočanju drugih pa mora biti zelo lepo.

Barbara Selan, DSSS

Del svojega dopusta, teden dni, sem preživela v naši koči v Vratih. Koča je sicer majhna, vendar je opremljena z vsem, kar je za bivanje potrebno. Ob lepem vremenu je tu enkratno. Mir, sveži gorski zrak in možnost izletov — vsega tega je v izobilju. Za nekoga, ki si želi počitka in je poleg tega še malo hribolazca, je to pravi kraj.

Mislím, da je koča premalo zasedena in da jih nekaj celo ne ve, da obstaja.

Tonček Iskra, DSSS

Trikrat »hurrria...« prikolicama, ki smo ju letos kupili in postavili v kampu Stupice pri Premanturi. S svojo družino sem bil prvi stanovalec v eni izmed obeh in tudi prvič, da nisem dopusta preživel v Seči, kjer smo letovali že osem let zaporedoma. Moram reči, da smo se na letošnjem dopustu počutili bolje kot v domu, bolj sproščeno, da o čistem morju in lepši plaži ne govorim. Obala je sicer skalnata, za manjše otroke je le par peskovitih zalivčkov. Kamp je dobro urejen — sanitarij do trgovine in restavracije, dobro in lepo pa sta opremljeni tudi naši prikolicici. Res ne morem drugače kot pohvaliti in če bo le možnost, bom te usluge spet koristil. Bi pa ob tej priliki pripomnil, da naj vsak koristnik prikolic gleda nanje kot na svojo lastnino, ker bodo le na ta način dolgo lahko prijeten dom dopustnikom.

Pa še nekaj — če se bodo kupile nove prikolicice, bi bilo zaželeno, da se postavijo na srednji in južni Jadran.

Malo drugače na dopust!

Kako pa naj bi se šlo na dopust? Ali po luftu kot tiček ali pod zemljo kot krtek? Ne tako in ne drugače, naš Jaka si je za na dopust omislil bicikel.

Fant je preštudiral vse možne variante. Avtobus mu preveč obrača želodec, vlak je sicer odlično prevozno sredstvo, vendar pa če zmanjka elektrike, kar ni redek pojav v sodobnem času, je poti kar naenkrat konec. Seveda tudi z avionom ni slabo iti na dopust, težave pa so nastale, ker je bilo ljubljansko letališče v remontu: do mariborskega pa je skoraj tako daleč kot pa je naša obala, zato je tudi ta možnost odpadla. Z avtomobilom se naš fant tako daleč boji peljati, kajti priča samo tolikim prometnim nesrečam in mimogrede si ob pol glave. Zato našemu Jaku ni preostalo nič drugega, kot da

je iz drvarnice privlekel kolo in ga ročno zajahal ter se odpravil z njim na našo »lužo«. Seveda tudi na popotnico ni pozabil. Kolo si je oprtal z dvema malhama, na vrhu pa si je navezal spalno vrečo in vse skupaj je dalo videz močno natovorjenega osla. »Dali so Jerneju culo, škorinje in palico, nož in denar, in so ga odvedli in niso rekli besede!« Tako kot hlapec Jernej se je tudi naš Jaka odpravil na morje.

Adijo, prelepa Gorenjska, saj se kmalu vidimo! Do Kranja jo je kar hitro pribral, nato pa se je umaknil na stransko pot in skozi prijetne vasice pridrvel spet na plano v Medvodah. Dobro urico in pol pa jo je prisopihal v našo metropolo. »Kakšna sreča, da imam bicikel,« si je dejal, ko je puščal za sabo kolone avtomobilistov, čakajočih pred semaforji. »Ljubljana je za nami,« je dejal. »Sedaj sem na konju, če bo šlo tako naprej, bom v osmih urah na morju.« Toda ljubljansko barje mu je začelo kazati zobe. Tisti konj, o katerem je mislil, da ga je že zajahal, mu je začel uhajati. Noge so začele postajati težje in težje. Cesta se mu je pričela postavljati pokonci. Po glavi mu je delalo bum, bum, bum, vsakokrat, ko je avto zapeljal mimo njega in vsakokrat, ko mu je smrad po bencinu skoraj vzela sapo. »Hlapec Jernej sem. Ni pravice pod nebom, zakopal si

jo sto klafter pod zemljo, težko skalo so zvalili nanjo.« Vrhnička je vse dalje, namesto da bi bila čim bližje. V glavi mu zmerom bolj razbija bum, bum, bum, vsak bat posebej sliši, vsak ventil posebej mu dviga las na glavi. Gonilke pri kolesu so vse daljše, zdi se mu, kot da pleza po klinih na Mont Everest.

V dalji ga vidi, vrh. Ne vrh Mont Everesta, ampak Vrhniko. Dviga se iznad Ljubljanskega barja kot prikazen iz vode. Na Vrhniko ni videl nič drugega kot »štacuno« z nekaj litri mleka se je vrnil, prislomil kolo ob drevo v parku in to so bili najlepši trenutki. Kot bi trenil, je bila urica naokrog, ko se je spet skobacal na svojega konjička, se mu je zdelo, da je ves preroben, močan je bil, da bi drevesa ruval.

Vrhniški klanec je bil hitro za njim, zdelo se mu je, kot da gre po zraku. Zanj ni bil klanec siromakov in revežev, kot je bil za Cankarja. Kačje ride je z vso lahkoto »prefrcal« in ko je prišel na vrh, se mu je zdelo, da bi lahko nadaljeval do vrha Vršiča. Postojna se mu je kmalu zasmejala v popoldanskem soncu. »Da bi skočil malo v jamo kapnike pogledat in človeške ribice, če so še tam,« se je vprašal. Ah, čemu, saj kapnikov bo drugi dovolj, človeških rib na dveh nogah pa je zunan na ulici dovolj, lahko se jih nagledam po mili volji, pa še vstopnine ni treba plačati.«

V Razdrtem je še vse po starem, avtoceste je še vedno tam konec, kot pred leti. Tudi v Senožečah so seno že pospravili. V Divači pa ni nič več lepo, am-

pak je vse že »divno«. V Kozini človek počasi prične pozabljati govoriti slovensko, ker te često pozdravljajo z »gut morgen«.

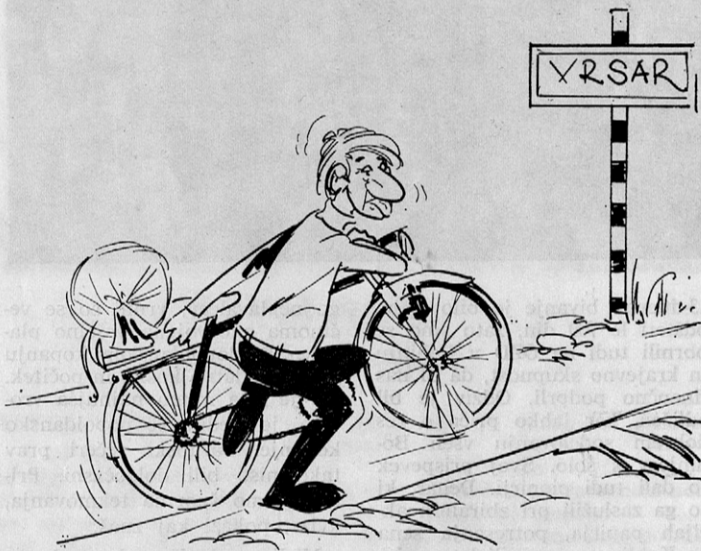
Naš pogumni Jaka pa kar brca tja proti Buzetu. Sonce je že reklo lahko moč in škrtati so zapeli svojo pesmico. Pot med vinogradi mu je tako hitro minila, da sploh ni vedel, da vozi že po trdi temi. »Dovolj«, si je dejal. Razjahal bicikel, zlezal v spalno vrečo in zaspal, še preden je vedel, kje je.

Zjutraj ob petih so mu škrtati zapeli budnico. Ko je pogledal, kje je spal, se je zgrozil, kajti na takih kamenjih ne bi spal niti najhujši pijanec.

Ob šestih zjutraj, ko je priškripal skozi Buzet, so ga vsi gledali, kot deveto čudo in si mislili od kod neki je pobegnil tapopotnik. Toda on se ni oziral, videl je samo cilj: sinje Jadransko morje. Osem je ura. Sonce je že močno zakurilo. Znojne kaplje si ni več mogel sproti brisati. Zato je pustil, da so mu polzele po licih in po vratu. Toda ni odnehal. Videl je svoj cilj, pa čeprav je že vse videl dvojno. Dve zareči krogli sta ga žgali in potiskali k tlom: samemu sebi se je zdel kot mravlja v gozdu, ki nikdar ne doseže cilja. Pa ga je, naš Jaka. Poreč se mu je smejal v svoji Plavi in Zelenu laguni. Pa tudi Vrsar, njegov cilj, mu je prišel nasproti.

Pozabil je na tistih 250 km, pozabil je na kaplje znoja, ki ga je prelił, pozabil na 12 ur garanja, skratka pozabil je na vse. Predal se je toplim valovom Jadranskega morja ter si mislil: »Eh, kako lepo je na dopustu!«

Max

Na Lipanci nova planinska koča

Pred leti je planinsko društvo Bled kupilo od Kmetijske zadruge Bled staro pastirsko stajo na planini Lipanca. Priprave za temeljito obnovo te staje so se pričele leta 1975 in leta 1976. Pripravljali so les, cepili skodle za kritino in potreben gramoz. Lani so začeli stajo obnavljati. Spodnji in pritlični prostori so zida-

bodo napeljali tudi elektriko, ker je za takojšnjo ureditev primanjkovalo finančnih sredstev.

Največ so finančno prispevali Planinska zveza Slovenije in TTKS Radovljica. Pri gradnji so pomagali tudi privatni gradbeniki, mladina, ki je opravila 1134 prostovoljnih ur, pa tudi prebivalci niso zaostajali — zabeleženo je 1320 prostovoljnih ur. Najbolj prizadeven pri vsej akciji pa je bil predsednik društva ing. Janez Petkoš z Bleda, ki je

žrtvoval precej svojega prostega časa.

Otvoritev koče je bila 6. avgusta, v okviru praznika občine Radovljica in jubilejnega planinskega leta.

Lipanca leži na izredno lepi sončni legi. Sneg zapade zelo zgodaj in se obdrži do konca aprila; vzpetine nudijo odlično smuko. V poletnih mesecih pa povečuje idilo tega gorskega sveta še živina, ki se pase tod.

Upamo, da koča ne bo sama sebi namen, pač pa se bomo potrudili in izrabili proste dni v čistem, svežem, gorskem zraku.

Jože Ambrožič

ni iz delno obdelanega kamenja. Na temelje so postavili novo ostrejšje, ki je krita s skodlami in se lepo sklada z okoljem. V spodnjih prostorih je klubska soba, kmečka peč, stene pa so obložene z opažem. Poleg so tudi urejeni sanitarni prostori. V srednji etaži je jedilnica, kuhinja in bivalni prostori za oskrbnika, na podstrešju pa je v treh manjših in v enem večjem prostoru urejenih 60 ležišč. Poskrbeli so tudi za vodo, sčasoma pa

Na letošnjem dopustu sem doživel nekaj zelo zanimivega. Iz morskega dna sem potegnill lepo morsko zvezdo. Mnogi, celo poklicni potapljači nimajo vedno sreče, da bi jo ulovili. V globini dveh metrov mi je nek možakar pokazal lepo zvezdo, prilepljeno na dnu. Zaplaval sem tja in jo z največjim veseljem potegnill na dan.

Tako zelo sem bil srečen. Držal sem zvezdo v rokah in premišljeval: res je, da bo zvezdi brez vode ugasnilo življenje. Meni pa bo svetila kot spominček doma v Žireh, kot simbol sreče in miru.

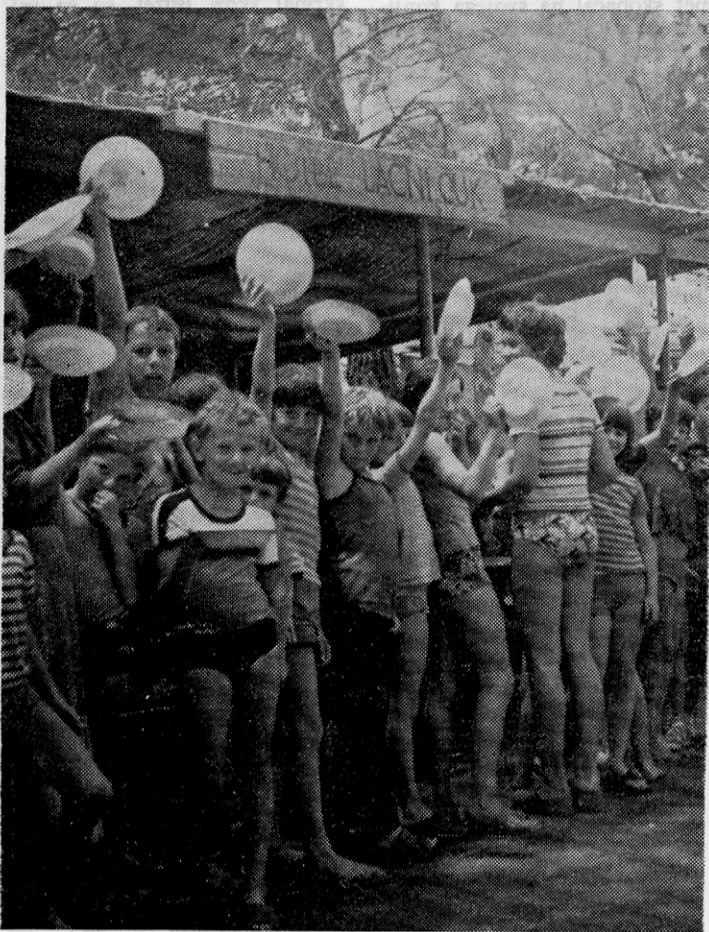
Rajko Primožič
pripredila Vesna

Fažana 78

Delovni načrt šole določa tudi letovanje otrok ob morju. Zato smo že zelo zgodaj pričeli pripravljati otrokom čim prijetnejše, kulturne in zdrave dneve bivanja ob morju.

Nad številom prijavljenih smo bili presenečeni. V šolsko izmeno se je prijavilo kar 150 otrok, v taborniški jih je bilo okrog 70. Nobenega zdravega otroka nismo želeli zavrniti. Zato smo morali razmišljati o razširitvi tabora. Potrebovali smo nove šotore, večjo jedilnico, kuhinjo... Taborina je bila zelo nizka. Za

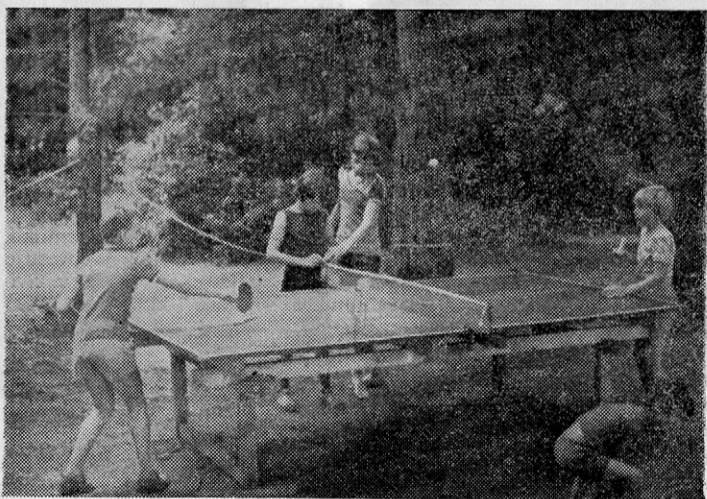
no ocenjevanje jim je bila podkrepitev, da so bili šotori čim lepši. Potem je sledila ura gozdne šole. Tudi tu so otroci precej pridobili. Zelimo, da bi tudi letos uspešno taborjenje privabilo nove člane v taborniško organizacijo — v odred Triglavskih jezer. Na gozdni šoli so se otroci učili orientacije, prve pomoči, postavljanja šotorov, streljanja z zračno puško in pikadom, kurjenja ognjev, spoznavanja potnih znakov... Tudi to je del naše vzgoje za SLO, saj bi otroci nikdar ne stali ob strani. Po gozdni šoli pa so otroci s svojimi vzgojitelji odšli na plavanje. S seboj smo peljali mno-

13-dnevno bivanje je bilo treba odšteti le 700 din, zato smo se obrnili tudi na OZD v Bohinju in krajevno skupnost, da bi nas finančno podprli. Odziv je bil odličan, kar lahko pričam o res dobrem sodelovanju vseh Bohinjcev s šolo. Svoj prispevek so dali tudi pionirji. Denar, ki so ga zaslužili pri zbiralnih akcijah papirja, potresanja sena na Koblji, so namenili letovanju. Upamo, da bomo sodelovali še vnaprej, saj bomo lahko le tako otrokom nudili več.

go neplavalcev, vrnilo so se večinoma z osvojenimi večino plavalca. Po dopoldanskem kopanju je bilo izdatno kosilo in počitek. Ko je bila mimo najhujša vročina, je sledilo še popoldansko kopanje. Fažanski večeri prav tako niso bili dolgočasni. Prirejali smo športna tekmovanja, kvize, pokaži kaj znaš.

Mislimo, da je vsak otrok nekaj pridobil, da se je vrnil bogatejši za marsikatero spoznanje. Zato računamo, da bomo

Deževno vreme v Bohinju je v starših budilo skrb za otroke pod šotori, vendar Fažana v vremenom le redko razočara. Tako je bil tudi julij večinoma lep. Otroci so se naužili sonca in tople morske vode.

Življenje v taboru poteka po taborniških pravilih. Vstati je bilo treba že ob sedmih. Sledilo je umivanje, zajtrk, pospravljanje šotorov. Vse so otroci opravljali zelo temeljito, še posebej pa so se izkazali pri pospravljanju šotorov. Vsakodnev-

tudi drugo leto peljali na morje skoraj polovico šolskih otrok. Najbrž se bo koristnost življenja na morju kmalu poznala tudi na samem zdravju otrok.

Za uspešno izvedeno letovanje se moramo zahvaliti bohinjskim OZD, skupnosti za otroško varstvo, ki so nas finančno podprli, oddelku za narodno obrambo, ki nam je posodil nekaj šotorov ter pedagoškemu in tehničnemu osebju tabora, ki je poskrbelo za vsestransko dobro počutje otrok.

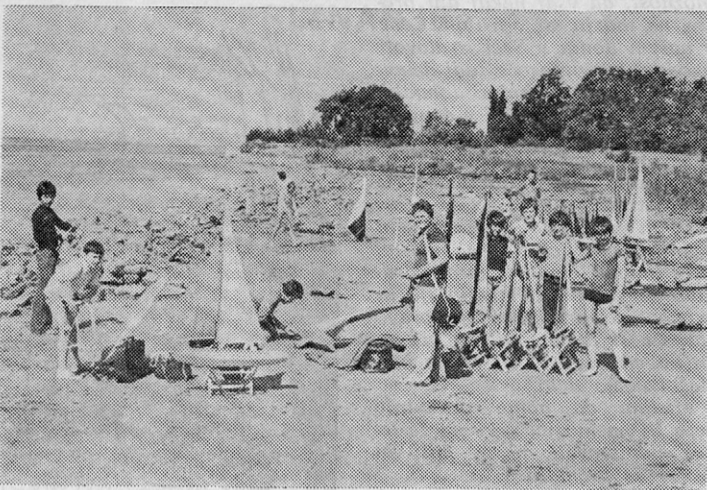
Andrej Šiljar

Modelarski krožek tekmuje

V začetku lanskega šolskega leta sem po zvočniku slišal razglas o vpisu v modelarski krožek, ki že več let deluje na naši osnovni šoli. Takoj sem se odločil, da se priključim, ker me je to delo zanimalo. Ob določenih urah smo se zbrali seveda sami prostovoljci in navdušeni za modelarstvo. Vodja krožka, tov.

Jaz sem se odločil za G klaso, ker mi je bila najbolj všeč. Pa tudi zato, ker sem računal na to, da bo jadrnica lep okras pri nas doma.

Vsi smo bili veseli, ker je bilo že prvi dan dosti materiala na razpolago: montažne plošče za gradnjo, razne vrste letovin in precejšnja količina topolove veza-

Egon Mihelič, nam je na kratko razložil, da bomo delali jadrnice, in sicer v dveh klasah: G pionirski (dolžina 75 cm, višina v celoti z balastom 145 cm) in K mladinski (dolžina 100 cm, višilahka: 6 modelarjev v eni in 6 modelarjev v drugi klasi.

ne plošče. Ta material smo večinoma dobili iz temeljne organizacije Tomaž Godec Bohinjska Bistrica. To se nam je res lepo zdelo še posebno zato, ker ima precej naših modelarjev svoje starše tam zaposlene.

V začetku sem mislil, da bo delo lahko, pa sem se uštel. Do-

sti svoje iznadljivosti, potrpljenja in natančnosti smo morali vlagati v delo. Ob praktičnem delu smo spoznali tudi marsikatero osnovno načine obdelave lesa. Nobeden od nas ni odnehal, vsi smo ostali do konca; vsak je naredil svojo jadrnico in šel z njo tekmovati.

Ob koncu izdelave, pri kitanju, brušenju, lakiranju in poliranju nas je motilo letošnje slabo vreme, ker smo morali ta dela opraviti zunaj in ne v delavnici. Tako nam je ostalo premalo časa za trening. Jadrnico je treba ne samo narediti, ampak tudi spoznati njene plovne sposobnosti, ki jih ima vsaka drugače.

Najlepše doživetje za modelarje so seveda tekmovanja. Mi smo tekmovali pri Šobcu na občinskem, v Zagrebu na medklubskem in v Ankaranu na republiškem tekmovanju. Uspešni smo bili pri Šobcu in v Zagrebu, kjer smo osvojili precej prvih treh mest. Vse kaj drugega je bilo v Ankaranu. Tam smo imeli opravka skoro s samimi obmorskimi klubi, pri katerih so skoraj vsi modelarji že jadranci s prvimi jadrnicami. Prišli smo sicer v finale, na koncu smo se morali zadovoljiti s 4. in 5. mestom. Pa kaj hočemo, bo že drugo leto bolje, ko bomo uporabili izkušnje, ki smo si jih pridobili na teh tekmovanjih, še prav posebno v Ankaranu.

Cesar Igor
Osonva šola
dr. Janez Mencinger

Le še veter je gost počitniškega doma

Ni nam uspelo podaljšati sezone za teden dni in je dom od 1. 9. 1978 že zaprt.

Minilo je 78 dni, odkar so odšli v dom prvi delavci v tej sezoni: Lovro, Stefka, Marjana in Zora, ljudje z nezlomljivo voljo do dela. Premagali so vse začetne težave, saj so našli dom za mazan, ker je Gradbeno podjetje šele zaključevalo adaptacijska dela. Pohiteti je bilo treba, čez nekaj dni so že prišli prvi gosti. Dosedanja sobarica Vilma je zbolela, njeno delo v sezoni pa je prevzela mlajša dekle Lili, ki pa obremenitve ni prenesla in je delo zapustila ob polni zasedbi doma, 13. 7. Da se je zgodilo to, pa so pripomogli tudi nekateri od prvih obiskovalcev, ki so pozabili pregovor: »Pometaj najprej pred svojim pragom!«. Da je potekalo delo naprej, je takoj nudila svojo pomoč gostinja tov. Meta iz Gorij. Ostali smo dolžniki in sedaj le hvala. Ostali smo brez perice in sobarice. S prošnjo smo se obrnili na tov. Justino, nekdanjo delavko na obratu Rečica. Razumela je naše težave, prevzela je delo in ga nadvse uspešno opravljala. Na dan odhoda, to je tretji dan, ko je bil

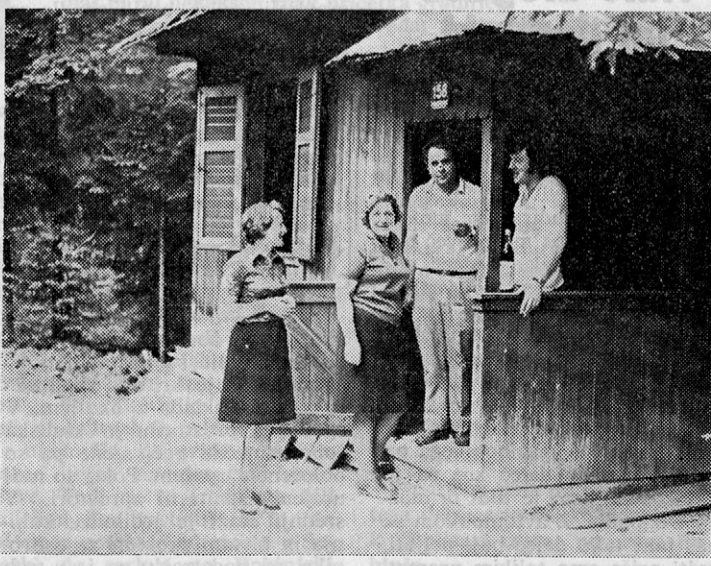
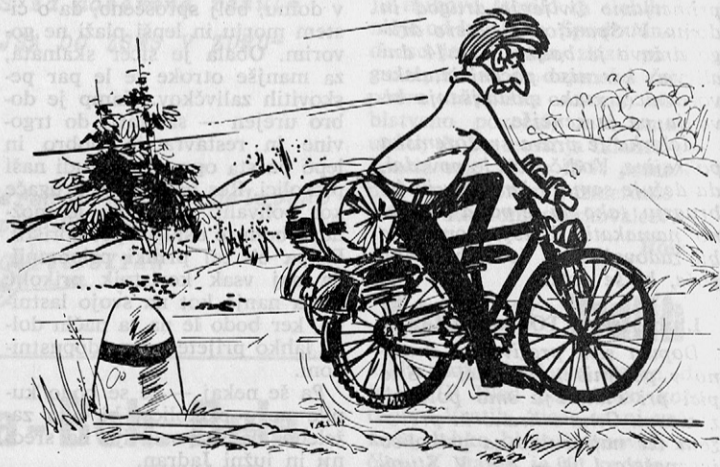
dom še poln gostov, so se pralni stroji zadnjič zavrteli.

Gosti so bili z vsem zelo zadovoljni, manj pa slaščičarji. Kako tudi ne, saj je kuharica Stefka poskrbela za domače pecivo, pomagala pa ji je Zora. Kaj pa tov. Lovro, upravnik doma? Njegovo delo potrjuje pravilo: Čisti računi, najboljši prijatelji. Njegova vestnost do dela je odkrila tudi napake na relaciji prodaja-

lec — kupec. Poslovnih rezultatov vam še ne moremo posredovati, upamo pa, da boste o njih zvedeli v naslednji številki.

V domu je ostalo še mnogo vzdrževalnega dela. Letošnje neurje je napravilo precej okvar na vratih in oknih, tako da smo le s težavo vse zaprli. Vsako leto bo treba za vzdrževanje nameniti nekaj sredstev.

SI

Koča v Vratih

Mara Hostnik, urednica Biltena Kliničnega centra v Ljubljani nam je poslala naslednjo zahvalo

Spoštovani, čas bi bil, da se vam zahvalim za Glasilo, ki ga pošiljate uredništvu Biltena Kliničnega centra. Žal vam Biltena ne moremo vračati, ker imamo majhno naklado.

Najlepša vam hvala tudi za almanah Naših trideset let. Tega sem bila še posebno vesela, saj me živo spominja mladosti, skrivalnic med kaštami na Mulejevi žagi in družine, ki je imela najraje prepovedano vožnjo z vozičkom na placu.

Z najboljšimi željami
urednica
biltena KC
Mara Hostnik

Kronika Bleda

V eni prejšnjih številkih smo pričeli objavljati KRONIKO Kako se je Bled obnavljal in razvijal po vojni. V tem delu smo nazadnje zvedeli, kakšne so bile akcije v letu 1957 — pričetek gradnje prizidka hotela Jelovice, porušen pa je bil stari Zdraviliški dom.

In za tem zopet večji predah. Res so adaptirali posamezne stare objekte ker niso več odgovarjali povpraševanju tujih gostov. Tako so v letu 1960 povsem modernizirali Mežakljo, dependanso Hotela Jelovica, manjše adaptacije pa so v teh letih bile na programu tudi v Blegašu, Hotelu Lovcu, zgradili pa so novo kavarno v zgornjih prostorih Kazine — takšno kot je še danes.

Več sreče so imeli v tem času z drugimi objekti, tako komunalnimi, turističnimi, spomeniško-kulturnimi. Ker je že grozilo, da bo Bled ostal brez vode novega vodovoda iz Radovne, so v letu 1958 začeli z gradnjo daljše kanalizacije od Grajskega kopališča do Vile Sokol, cesto na Blejski grad, kjer so že pred dokončno dovršitvijo odprli muzej in buffet, domislili pa so si njih prostorov Kazine in popularizacije naše industrije in trgovine pripraviti sezonsko razstavo »Bled-Commerce«, kar so pozneje izkoristili tudi za knjižnico. Dosti je bilo tudi razprave, kakšno naj bo v bodoče grajsko kopališče, saj je leseni del že povsem dotrajal. In tega so porušili, zgradili novega, betonskega kot je še danes!

V tem času se je vključilo prav v investicijsko gradnjo tudi TD Bled ustanovljeno v letu 1952. Kmalu je povzelo vsi iniciativno za izdajo projektov, prireditve, ki so rastle iz leta v leto, v letu 1957 pa je že pripra-

vilo najprej že tiskan koledar prireditve, nato pa obširne Turistične informacije, ki jih izdajajo ob stalnih izboljšavah že 20 let.

TD Bled je prav zaradi bogatejših ponudbe in ker pač drugih interesov ni bilo začelo z ureditvijo campinga v Veliki Zaki, minigolfa in ob sodelovanju blejskih gostincev pripravilo prireditve v sklopu bogatega zabavnega programa. Tako je pomagal tudi s finančnimi sredstvi pri programu v Kazini in Park-baru Bunker baru še preje, prirejal folklorne in druge zabavne prireditve. Ob ustanovitvi TD Bled ga je vodil Anton Kunšič, njemu pa je sledil Jože Kapus, prav tako takratni predsednik blejske občine, od katerega je prevzel društvo ing. Polde Perkuš. V tem času pa se pojavlja vse več kritike zaradi zaostajanja Bleda v gradnji ležišč pa čeprav so na Bledu vsi gostinski in turistični delavci dokazovali ekonomičnost gradnje hotelov na Bledu kot našem glavnem alpskem središču ter tudi pokazatelju, da je Bled vsako leto postajal zanimiv tudi izven glavne sezone.

Poglejmo nekaj številkih: 1958: 104.764 nočitev domačih ter 75.785 tujih gostov — 180.549 nočitev

1959: 112.191 nočitev domačih ter 90.454 tujih gostov — 202.604 nočitev

In tedaj se je Bled v letu 1960 združil z Radovljico in Bohinjem

v eno občino, kar je imelo vsaj v začetnih letih določene posledice, predvsem na področju komunalne dejavnosti. Bled je prav v komunalni ureditvi daleč pred ostalimi, medtem ko je bila struktura radovljiškega gospodarstva industrijsko usmerjena.

V času komasacije občin so pričeli na Bledu z gradnjo pomembnega objekta — Festivalne dvorane, ki jo je Bled tako potreboval za prirejanje raznih kongresov, posvetovanj in večjih prireditve. Pri tem ni poza-

Prvi državniški obisk po letu 1948 na Bledu: angleški zunanji minister Eden in dr. Aleš Bebler na Bledu

biti velikih zaslug Ernesta Kapusa, takratnega tajnika Šahovske zveze Slovenije, ki je uspel zainteresirati vodilne v Ljubljani za veliki mednarodni šahovski turnir ob 30-letnici tedaj enega največjega šahovskega

turnirja v Evropi, ki je bil v letu 1931 v Hotelu Toplice na Bledu. Dograditev te dvorane je omogočila ta turnir, ki je bil od 3. 9. do 4. 10. 1961. Res je bila dvorana po načrtih Ive Spinciča zgrajena v rekordnem času, ima pa pomanjkljivosti, ki jih še danes občutimo, saj funkcionalno ne ustreza vsem potrebam in zahtevam sodobne kongresne dvorane. Pa vendar dvorana je tu in se s pridom uporablja.

In ko že govorimo o šahu naj omenimo, da je bil Bled bogat na šahovskih turnirjih in so že v letu 1959 priredili Turnir kandidatov za svetovno šahovsko prvenstvo, takrat še v Kazini. Našteli so povprečno kar 619 obiskovalcev dnevno, kar kaže na precejšnje zanimanje za te vrste prireditve na Bledu tako med domačini, obiskovalci iz Slovenije na sploh in gosti. Na ležiščih pa so takrat pridobili na Bledu nekaj več prostora s Hotelom Svoboda, z gradnjo novega trakta in adaptacijo starega. Ta ležišča pa so koristila tudi zunanjim gostom, saj hotel ni služil le članom JLA. Še dva za gorenjski turizem pomembna objekta je omeniti v tem letu. Dogradili so letališče Ljubljana na Brniku, ki ima toliko večjo vrednost za Bled, saj je le 33 km oddaljen in pa Ljubeljski predor, ki je približal predele Avstrije in ZRN Gorenjski. Obnovili so tudi stare hotele kot Park, Krim, Triglav, Lovca, uredili novo trgovino Kolonijale v Hotelu Trst, pa tudi Blejski grad je bil dokončno v celoti obnoven. In obisk se je povečal od 72.000 kar na 127.800 obiskovalcev.

Ponovno je treba poudariti, da vsa prizadevanja za načrtno izgradnjo hotelskih ležišč niso rodila uspeha, pa čeprav je bilo

več kritike, verjetno pa je nekaj krivde tudi v tem, kar smo že v začetku omenili, da Bled dejansko ni imel programa kompleksne izgradnje, ampak se je izživljal le v manjših adaptacijah in preureditvah starih hotelov in dependansah, ki jih je podedoval. Več krivde je bilo tudi v tem, da Bled ni imel urbanističnega načrta. Do tedaj se je vse gradilo bolj po občutku in osnovah predloga arh. Marjana Šorlija. Da bi le napravili korak naprej so tedaj radovljiška občina skupaj z mestnim odborom na Bledu, ki si je po komasaciji le pridržal še nekaj pristojnosti, razpisala javni natečaj za urbanistično ureditev središča Bleda. Izbrali so tri predloge, značilno pa je da so kot najboljšega izbrali tistega, ki je vse pomembnejše gradnje pomaknil od jezera, takoj drugi najboljši pa prav obratno — vse na obalo!

Vsekakor čudna odločitev!

Seveda bi morali to prvo izbrani projekt izgrajevati naprej, vendar je vse delo na tem zastalo in tako je ta natečaj ostal dejansko brez prave vrednosti. Kaže, da je bil denar za ta natečaj resda uporabljen brez prave koristi.

Več sreče pa so imeli na Bledu v pripravah in izgradnji drugih objektov. Po dovršitvi gradu je postalo vprašanje restavriranja Blejskega otoka vse bolj pereče. Tamkajšnji objekti s cerkvi, kjer je bil urejen muzej sakralne umetnosti so začeli propadati in že zahtevali obnovo. In direktor Narodnega muzeja v Ljubljani dr. Jože Kastelic je predvideval, da otok hrani velike kulturne vrednosti in zato predlagal arheološke izkopavanja.

Božo Benedik
(se nadaljuje)

1. spremembe tehničnega postopka, podajalnih hitrosti, taktov, itd.,
2. spremembe materiala in orodja,
3. spremembe pogojev in organizacije dela,
4. če se časovni normativ izjemno presegata ali nedosegata in se s snemanjem ugotovi, da je ta nepravilno postavljen.

39. člen

Tehnološka priprava dela v TO je dolžna spremljati in analizirati doseganje oziroma nedoseganje časovnih normativov, dvakrat letno poročati DS TO ter v poročilu predlagati ukrepe za usklajevanje normativov v TO.

40. člen

Za novo sprejete časovne normative ima delavec pravico do pritožbe na DS TO v roku 60 dni od dneva, ko se je normativ začel uporabljati. Pritožbo na izdano normo se mora dati v pisni obliki in je v njej potrebno navesti vse razloge, zaradi katerih meni delavec, da časovni normativ ni pravilen. Pritožba se odda tehnološki pripravi dela v TO, ki je dolžna s svojim predlogom takoj posredovati delavskemu svetu TO, kateri ga mora obravnavati na prvi svoji seji. Resničnost izjav v pritožbi preverja in po potrebi opravi komisij-sko snemanje posebna komisija, ki jo imenuje DS TO in jo sestavljajo: en delavec iz samoupravne skupine, vodja obrata, član DS TO, tehnolog in vodja tehnološke priprave dela. Na osnovi poročila komisije za preverjanje DS TO ponovno obravnava izdani časovni normativ in zavzame določen sklep, ki ga pisnomo posreduje delavcu. Sklep DS TO je dokončen.

V času reševanja delavčeve pritožbe se uporablja izdani časovni normativ. Če se pritožbi delavca ugodi in se normativ spremeni, velja spremenjen normativ od dneva, ko se je normativ, na katerega se je delavec pritožil, začel obračunavati.

41. člen

Delavec ali skupina lahko zahteva kontrolno snemanje za katerekoli časovne normative, z veljavnostjo, daljšo od dveh mesecev, s pisnim zahtevkom.

Zahtevo za kontrolno snemanje predloži neposredni vodja obrata tehnološki pripravi dela s pisnim zahtevkom.

Zahtevo za kontrolno snemanje predloži neposredni vodja obrata tehnološki pripravi dela s pisnim zahtevkom.

42. člen

Dolžnost tehnološke priprave dela je, da predlog za kontrolno snemanje sprejme, ga izvede in da nanj pojasnila najkasneje v roku 15 dni od prejema zahtevka.

43. člen

Pri kontrolnem snemanju mora biti prisoten neposredni vodja in to potrdi s podpisom na snemalnem listu.

44. člen

Če se s kontrolnim snemanjem ugotovi potreba po spremembi časovnega normativa, se novo izračunani časovni normativ predloži DS TO v sprejem in je veljaven od dneva sprejema ter se vnese v tehnološko dokumentacijo.

45. člen

Spremembo časovnega normativa izdelava tehnološka priprava dela in predloži v sprejemanje DS TO.

46. člen

V slučaju, da delavec ne dosega normalnega učinka in kontrolno snemanje potrdi predhodno stanje, se delavca premesti na drugo delovno nalogo. Po treh premetitvah da obratovodja oziroma direktor TO predlog odboru za delovna razmerja, da prouči delovno sposobnost delavca.

H. KONČNE DOLOČBE

47. člen

Vsi časovni normativi so javni in se arhivirajo v tehnološki pripravi dela.

48. člen

Pravilnik o časovnih normativih sprejema DS DO po predhodni javni obravnavi, enak postopek velja za spremembe.

49. člen

Vsi časovni normativi, ki so se uporabljali na dan sprejema tega pravilnika, razen tehn. normativov po WF metodi, so izkustveni in jih je potrebno uskladiti z 11. členom tega pravilnika.

Rok za usklajevanje se računa od dneva sprejetja tega pravilnika.

50. člen

Ta pravilnik sprejme DS DO, veljati pa začne osmi dan po objavi, to je 23. 9. 1978.

Na osnovi 85. člena samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo LIP lesna industrija BLED je delavski svet delovne organizacije na svojem zasedanju, dne 3. junija 1978, sprejel naslednji

PRAVILNIK

o časovnih normativih

A. SPLOSNA DOLOČILA

1. člen

S tem pravilnikom se določajo vrste časovnih normativov, način in postopek za njihovo ugotavljanje, izdajanje in spreminjanje, njihovo veljavnost in varstvo pravic, ki jih imajo delavci po določilih tega pravilnika.

2. člen

Časovni normativi so kriteriji za ugotavljanje količine dela posameznega delavca oziroma skupine delavcev in tvorijo skupaj z merili za kvaliteto in gospodarnosti dela osnovo za ugotavljanje delovnega prispevka in delitev sredstev za OD na osnovi uspešnosti dela.

3. člen

Poznavanje časovnih normativov dela nam poleg delitve OD po delovnem prispevku, omogoča predvsem:

- planiranje proizvodnje,
- predkalkuliranje, kalkuliranje in zasledovanje stroškov,
- izračun potrebnih kapacitet delovnih sredstev in zaposlenih delavcev,
- oblikovanje dela in programiranje tehnoloških postopkov.

4. člen

Časovne normative se mora postaviti pri vseh delih, kjer je mogoče in gospodarsko upravičeno meriti količino dela.

5. člen

Časovni normativ je čas, ki je potreben izkušnemu in spretnemu povprečnemu delavcu, da pri normalnih delovnih pogojih, z določenimi sredstvi in na določen način, pri normalnem naporu in prizadevanju, ob določenih kvaliteti, opravi določeno delo. Časovni normativ izražamo v količini časa za enoto izdelka ali vzeto recipročno, to je količina izdelkov v enoti časa (količinski normativ).

6. člen

Delavec, ki sklene samoupravni sporazum o delovnih razmerjih, je dolžan delati po časovnem normativu, če je razporejen na delovno nalogo oziroma

opravilo, kjer je predpisan časovni normativ.

7. člen

Delavec lahko dela po časovnem normativu, če izpolnjuje pogoje:

1. da ima za konkretno delo potrebno znanje,
2. da je privajen k delovni operaciji oz. nalogi,
3. da je seznanjen z varnostnimi predpisi za konkretno delovno operacijo oziroma nalogo,
4. da je primerno telesno in psihično zdrav,
5. da ima zagotovljene normalne pogoje dela.

Med normalne pogoje dela štejemo: organiziranost delovnega mesta s potrebnim materialom, orodjem, pripomočki, dokumentacijo, zaščitnimi sredstvi in primerno delovno okolje.

B. VRSTE ČASOVNIH NORMATIVOV V DO

8. člen

Glede na način ugotavljanja delimo časovne normative v tehnične in izkustvene.

9. člen

Tehnične normative ugotavljamo:

- a) z metodo merjenja delovnega časa po metodi (REFA) in koriščenju tehničnih podatkov delovnih sredstev,
- b) s statistično analitičnimi metodami, ki so izdelane na osnovi metode v naprej določenih časov (Work Factor, MTM).

10. člen

Izkustvene normative določamo: s primerjanjem časovnih normativov, izkustvi tehnologa in se uporabljajo za dela in delovne procese, ki so enkratni ali pa se malokrat ponovijo ter operacijah, ki so v tehnološko razvojni fazi in pri katerih se postopek dela in delovne priprave šele oblikujejo.

11. člen

Izkustvene časovne normative postavljamo začasno za dobo pol leta. Po tem obdobju se jih prenormira v tehnične

Nogomet

Mladinska in sindikalna organizacija TO »Tomaž Godec« sta organizirali v počastitev 30-letnice obstoja naše delovne organizacije turnir v malem nogometu. Sodelovale so naslednje ekipe: TO »Tomaž Godec«, FILBO Bohinjska Bistrica, Srednja vas, Nomenj, Bohinjska Bistrica, NK Bohinčani, NK Bohinj-mladinci in NK Bohinj-pionirji. Zal se turnirja niso udeležili nogometaši TO »Rečica«, ki so bili tudi vabljeni.

Letošnji pokal Staneta Perca osvojili nogometaši SAVA iz Kranja

Vsakoletni spominski turnir za Pokal Staneta Perca, znane ga radovljiskega predvojnega športnika in borca NOB, ki ga pod pokroviteljstvom krajevne organizacije ZB NOV Radovljica organizirajo prizadevni člani NK Lesce, je bil 19. avgusta na leškem nogometnem igrišču.

Zanimive boje med štirimi moštvami iz Bleda, Kranja, Lesca in Naklega, si je v izredno lepem sončnem vremenu, zlasti v popoldanskih sklepnih tekmah ogledalo izredno veliko obiskovalcev.

Turnir je potekal po izredno lepem vremenu in je trajal ves nedeljski dopoldan. Po hudih bojih v dveh skupinah so bili zmagovalci skupin NK Bohinčani in NK Bohinj-mladinci, ki so se pomerili v finalu za zmagovalca. Zmagali so člani z rezultatom 8:3 (4:1), za tretje in četrto mesto pa so se pomerili Nomenj in Bohinjska Bistrica. Zmagal je Nomenj šele po streljanju sedemmetrovk 6:5 (2:2, 3:3). Ekipe Bohinja je prejela v trajno last lep lesen pokal, ki ga je podelil predsednik mladinske organizacije Urbanc Marjan. Naša ekipa pa je bila tokrat nekoliko slabša, ker ni nastopila v popolni postavi, zato je zasedla šele 5. mesto v upanju, da bo drugič bolje pripravljena. Razen borbenosti in srčnosti niso pokazali kaj drugega.

Pohvaliti je obe organizaciji, ker sta organizirali edino športno prireditev v naši organizaciji v okviru praznovanja visokega jubileja.

kadrovske novice

	del.	učen. v gosp.
TO »Tomaž Godec« Boh. Bistrica	475	8
TO Rečica	305	7
TO Mojstrana	56	2
TO Podnart	79	
TO Trgovina	24	1
DSSS	76	
	1015	18

Poročili so se

Valentin Vragolovič
Franc Koren
Darko Mrak

Rodili so se:

Danicj Nemeček — sin
Remziji Hadžič — hči
Zdravku in Metki Medja — hči

Glavni in odgovorni urednik: Robič Ivan, tehnični urednik: Frelj Nada, člani: Žitnik Janez, Mencinger Franc, Trojar Andrej, Knaflič Zdravko, Noč Anton, Koselj Ivanka, Jeglič Silva in Kraigher Ciril.

V slovo!

Zelo nas je pretresla vest, da je za vedno odšel od nas EDVARD MEDIZEVEC, star komaj 30 let. Rodil se je v številni družini v vasi Osojnik leta 1947. V družini je bilo dvanajst otrok, zato tudi staršem ni bilo lahko prehraniti toliko lačnih ust. Takoj po osnovni šoli se je zaposlil.

V življenju mu ni bilo lahko. V našem podjetju se je lepo vživel v delo, bil je marljiv in vesten. Delal je na raznih delovnih mestih, kjer so nastopale razne vremenske neprilike, vendar je delo opravljal marljivo in vestno. Med sodelavci si je pridobil veliko zaupanje in tovarištvo. Vendar usoda je kruta, za vedno je odšel od nas.

Sodelavci kolektiva LIP Bled smo se mu zahvalili za vestno opravljeno delo, s katerim je tako pripomogel k nadaljnjemu razvoju podjetja. Ohranili ga bomo v lepem spominu kot dobrega sodelavca in tovariša.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

JANEZA PINTARJA

se delovni skupnosti skupnih služb in ostalim članom kolektiva LIP Bled zahvaljujeva za številna izražena sozolja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Angela Pintar in
Ančka Praprotnik

časovne normative ali podaljša status začasnega časovnega normativa največ še za pol leta.

12. člen

Glede na število delavcev in delovnih sredstev delimo časovne normative v:

- individualne in
- skupinske.

Individualne časovne normative postavljamo pri delovnih operacijah in nalogah, kjer delo izvajata dva ali več delavcev.

13. člen

Pri delovnih operacijah, ki so podvržene vremenskim vplivom, se lahko določijo zimski oz. letni normativi. O operacijah, za katere se postavijo zimski normativi, odloča DS TO na predlog TPD v TO. Zimski normativi se določijo po istih kriterijih kot ostali časovni normativi.

14. člen

Za enkratna in občasna dela praviloma izven normalne proizvodnje, lahko tehnološka priprava dela na predlog direktorja TO, določi akord (akordni normativ).

15. člen

Akordni normativ predstavlja določen znesek OD za določeno vrsto opravila. Normativ postavi tehnološka priprava dela v soglasju z delavcem ali skupino delavcev, ki bodo delo opravljali, neposrednim vodenjem, na podlagi izkušenj, grobih časovnih merjenj in statističnih podatkov.

C. POGOJI SNEMANJA ČASOVNIH NORMATIVOV

16. člen

Pred pričetkom snemanja mora biti delovno mesto urejeno na trenutno najboljši možni način. Da to dosežemo, moramo upoštevati naslednje:

1. določiti cilje,
2. omejiti nalogo,
3. iskati idealne rešitve,
4. oblikovati uporabne rešitve in
5. uvesti tako rešitve, da se bo delo opravljalo v čim krajšem času, s čim manjšim fizičnim naporom z vsemi možnimi delovnimi pripomočki in čim kvalitetnejše.

17. člen

Časovni normativ lahko snemamo pri tistem delavcu, ki je uveden v delo (po predhodnem členu), ki je izurjen in ki dosega normalni učinek.

18. člen

Dolžnost tehnologa je, da se pred snemanjem časovnih normativov prepriča, če se delovne operacije izvajajo po predpisanih postopkih in če izdelki odgovarjajo predpisani kvaliteti.

19. člen

Snemanje časovnih normativov mora biti javno, to pomeni, da mora delavec vedeti, če se snema njegovo delo za določitev normativov. V slučaju, da ima snemanje drug namen, je to potrebno pojasniti delavcu.

D. RAZCLEMBA ČASA V ČASOVNEM NORMATIVU

20. člen

Normativni čas T je čas, potreben za izvršitev delovne operacije ali naloge in je sestavljen iz:

1. izdelavnega časa Ti,
2. pripravljalnega zaključnega časa Tpz,
3. dodatnega tehnološkega časa Td,
4. dodatnega osebnega časa Tos,
5. časa počitka pri izjemno slabih pogojih dela.

21. člen

Izdelavni čas je čisti čas delovne operacije.

22. člen

Pripravljalnega zaključni čas je čas, ki je potreben za pripravljavanje za delo v okviru določene serije izdelkov (priprava stroja, rezil, šablon).

23. člen

Tehnološki dodatni čas Td je čas za opravila, ki niso zajeta v izdelavnem času in pogojuje izvršitev osnovne operacije, kot so:

1. priprava in pospravljanje delovnega mesta,
2. mazanje stroja,
3. transport,
4. strokovni razgovor z vodjem,
5. pisanje delovnih listkov,
6. spoznavanje navodil za delo.

24. člen

Dodatni osebni čas je tisti čas, ki ni v neposredni zvezi z delom, je pa delavcu za uspešno opravljanje dela nujno potreben, predvsem zaradi osebne higiene, vmesnega počitka itd.

Čas za osebne potrebe znaša pri polnem delovnem času 25 minut.

25. člen

Čas počitka se prizna delavcu, ki dela v izredno slabih delovnih pogojih, ali opravlja zelo težko fizično delo. Dela,

pri katerih se delavcu prizna čas počitka in njegovo dolžino pri posameznem delu, določa DS TO na predlog službe tehnološke priprave dela v sodelovanju z obratno ambulanto.

26. člen

Predpisani 30-minutni odmor med delom s polnim delovnim časom je vključen v časovne normative, razen pri normativih z vnaprej določenimi časi, kjer se posebej obračunava (po povprečnem procentu TO).

27. člen

Pri določanju stopnje učinka pri snemanju izdelavnega časa mora poleg tehnologa sodelovati neposredni vodja, ki se mora s stopnjo učinka strinjati in to potrditi s podpisom.

28. člen

Snemanje dodatnega časa na delovnem mestu se mora izvajati najmanj 3 dni. Tista delovna mesta, kjer nastopa visok odstotek dodatnega časa, se morajo čimprej urediti in ponovno določiti časovni normativi.

E. SPREJEMANJE ČASOVNIH NORMATIVOV

29. člen

Časovne normative izdelava tehnološka priprava dela, predloži v sprejemanje DS TO, po sprejetju z določenim rokom začetku uporabe pa jih izda tehnološka priprava dela.

30. člen

DS TO lahko zavrne predlog časovnega normativa, če ugotovi, da to ni v skladu z določili tega pravilnika oziroma SS o delitvi čistega dohodka in sredstev za delitev OD.

31. člen

DS DO morajo biti vsaj dvakrat letno posredovana doseganja časovnih normativov po TO in znotraj TO. Doseganje in analizo ter eventualne predloge posreduje DS DO sektor za plan in analize (PAS). DS DO mora le-te obravnavati in zavzeti ustrezna stališča.

32. člen

Priprava dela je dolžna voditi evidenco doseganja časovnih normativov po posameznih operacijah. Ta doseganja mora mesečno objaviti na oglasnih deskah ter posredovati v plansko analitski sektor.

F. VELJAVNOST ČASOVNIH NORMATIVOV

33. člen

Tehnični časovni normativi začnejo veljati z dnem, ki ga določa DS TO ob sprejetju normativa.

Izkustveni časovni normativi se uporabljajo takoj, ko so izdelani, vendar samo, če jih DS TO na prvi naslednji seji potrdi.

34. člen

Časovni normativi veljajo toliko časa, dokler ne nastopijo pogoji za spremembo.

35. člen

Pri tistih delovnih operacijah, kjer so postavljeni veljavni časovni normativi, so le-ti obvezni in se režijsko delo ne obračunava.

36. člen

V primeru prekinitve dela brez krivde delavca (zastoj), mu za čas prekinitve pripada nadomestilo OD v skladu za 81. in 82. členom SS o razporeditvi sredstev za OD v višini njegove obračunske postavke delovne naloge, če je v času prekinitve opravljal razno čiščenje proizvodnih prostorov po nalogu vodje, oziroma se osnovna obračunska postavka zmanjša za 20%, če je delavec čakal na delo.

Čas, ki ga delavec porabi za prisostvovanje na sestankih, na katere je vabljen med delovnim časom ali čas, porabljen za opravljanje raznih storitev kot: pomoč pri popravilu strojev, čiščenje bazena, ureditev skladišča, čiščenje ventilacije, montaža strojev, nakladanje in razkladanje kamionov, inventura in kidanje snega, se obračuna OD v višini obračunske postavke, povečane za povprečno doseganje časovnih normativov v obratu ali TO.

Vzrok prekinitve in vrste režijskih opravil je nujno na delovnem listku točno opredeliti, sicer je delovni listek neveljaven.

37. člen

Količino proizvodov, ki ne ustreza kvalitetnim zahtevam po krivdi delavca ali skupine, se ne upošteva pri obračunu doseganja časovnih normativov.

G. SPREMEMBE ČASOVNIH NORMATIVOV

38. člen

Časovni normativi se spremenijo, če nastopijo: